

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Historiske Efterretninger
om
Kanders lærde Skole.

2det Hefte.

Indbydelsesskrift

til

den offentlige Examen i September 1834

af

H. M. Flemmer,
Skolens Rector.

Christians Peter Ludvig Lioccius
Bibliothek.
mm

Kanders.
Trykt hos J. M. Elmenhoff.

Series Rectorum Randrusiensium.

1) Mag. BONDO JENSEN eller HANSEN.

(1540 — 1542.)

Den förste Rector i Randers, som nævnes hos Albert Thura i hans Manuscript Valvæ Scholarum apertæ Pag. 588, er Bondo Jani eller Bondæus Johannis, hvis danske Navn maa have været Bondo Jensen eller Hansen. Thura mener, at han maa have været Rector omtrent ved Aarene 1540 — 1542, hvorefter han blev Sognepræst til St. Clemens Kirke eller Cathedralkirken i Aarhus, som Poul Poulsen beretter i sin Catalogus Pastorum Dioecesis Arhus, Pag. 15. Han døde i Aarhus den 22. Novbr. 1576, som sees af hans Gravskrift, der fandtes i fornævnte St. Clemens Kirke, og efter Thuras Beretning lød saaledes: „Mag. Bondæus Johannis, Scholæ Randrusianæ Rector fidelissimus, ecclesie præsentis Canonicus et Pastor eximius, in fide Jesu Christi morte obiit Anno 1576, die 22. Nov.“

2) Mag. RASMUS KJELDEN.

(1555 — 1557.)

Han var föd i Aaret 1535, og fratraadte Rectoratet ved Randers Skole Aar 1557 i den unge Alder af 22 Aar, da han blev Præst for Haslum og Ølst Sogne

i Galthen Herred, og tillige Provst, hvilket Embede han beklædte i 30 Aar indtil sin Död, der indtraf paa St. Mortensdag i Aaret 1587. Den to og tyveaarige Provst havde, forinden han opnaaede sin geistlige Værdighed, efter Thuras Beretning været Rector i Randers i nogen Tid (*aliquamdiu*). Bondo Jensens umiddelbare Eftermand kan han altsaa umuligt have været, om man endog vilde antage, at han ligesaagodt kunde være sat til Rector i sit 16de Aar, som til Provst i sit 22de. Men han kan dog vel neppe være bleven Rector för i sit 20de Aar, altsaa fra 1555 til 1557. Thura anförer om ham af Poulsens fornævnte Catalog en Indskrift, som skal have staaet paa Alterstagerne i Haslum Kirke, saaledes lydende: „Mag. Erasmus Chilianus, Præpositus Nomarchiæ Galthensis et Pastor ecclesiarum Halslund (sic!) et Ölst, obiit Festo D. Martini 1587, natus annos 52. Pastor erat annos 30.“ Det maa være en Misforstaaelse at Indskriften anføres paa Latin, thi efter den nærværende Sognepræsts, Herr Schmidts, Beretning er den paa Dansk, og lyder saaledes: „M. Rasmus Keldtsen, Provist udi Galthen Herred og Sogne Præst til Haslum og Ölst Kiercker; hans Alder var 52, og döde then S. Martini Dag 1587.“ I en Optegnelse i Haslum Kirkes ældre Ministerialbog, med Overskrift: Pastores ecclesiarum Haslum et Ölst a tempore Reformationis, hvori Pastor Schmidt har fundet denne Efterretning, nævnes Kjeldsen som den anden Præst efter Reformationen, og hans Embedstid angives til 31 Aar.

3) Mag. THÖGER LASSEN.

(1557 — 1570.)

Da han i nogen Tid havde været Rector i Randers, blev han efter Thuras Beretning i Aaret 1570 af Biskop-

pen i Aarhus, Mag Laurentius Bartholomæus, ordineret til Sognepræst for St. Mortens Kirke i Randers og Provst i Støvring Herred, hvilket Embede han beklædte i 38 Aar, indtil han døde den 18de Juni 1608 i sin Alders 77de Aar. Da han altsaa maa være fød i Aaret 1531, kan han gjerne have været Rasmus Kjeldsens umiddelbare Eftermand, og sættes som Rector fra 1557 til 1570. Thura henviser om ham til Poulsens fornævnte Catalog Pag. 56. Stadfeldt i Randers Beskrivelse Pag 212 kalder ham Thøger Lauritsen, og beretter, at han nævnes som Rector i Randers Aar 1565 i en gammel Cancelliregistrant. Men at hans rette Navn var Lassen, sees af hans Underskrift under Fundatsen for Christen Baggers Legat (vide Skolens Program for 1833, Pag. 46), og af Støvring Herreds Provstebog, hvor han skrives Lassen. Her er ogsaa hans Gravskrivt antegnet, saaledes lydende:

Hoc tumulo tegitur Theocarus Pastor ibidem,
 Vir pietate gravis, vir gravitate pius.
 Gertrudis juxta conjux tumulata quiescit,
 Cara viro et soboli, carior ipsa Deo.
 Extremum mundo valedixit uterque abeundo,
 Tradidit ossa solo, pneumata cara polo.
 Vivat virtuti, vivat post funera virtus
 Mortalis, mundi vita dolosa, cave.

Obiit anno 1608, die 18. Junii, ætatis anno 77.

4) Mag. PEDER TERKILDSSEN ABILDGAARD.

(1570 — 1576.)

Han var en Søn af Herr Terkildsen Abildgaard, den første Sognepræst ved Aarhus Cathedralkirke, blev 1576 kaldet til Sognepræst og Kannik ved samme Kirke, og døde der den 12. Mai 1605 i en Alder af 64 Aar. Han har altsaa formodentligt været Rector fra

1570 til 1576. Thura har taget disse Efterretninger om ham af hans Gravskrift paa Dansk i Aarhus Cathedralkirke, som med Monumentet blev borttaget i Aaret 1717.

5) JACOB HOFMANN.

(1576 — 1582.)

Den 5te Rector i Thuras Manuscript, Jacob Hofmann, var fød i Randers og døde i Aaret 1597 som Sognepræst for Værum og Örum Sogne i Galthen Herred. Mere veed Thura ikke om ham. Den nærværende Sognepræst i Værum, Herr Schmidt, har underrettet mig om, at paa en gammel Trætavle i Kirken med en Optegnelse over Præsterne i Kaldet, findes under No. 3, skjöntd temmelig ulæseligt, Navnet Jacob Hofmann; den første, Poul Eeg, havde först været Munk; hans Eftermand var en Herr Niels; den 4de, Peder Matzen, fød i Randers, var Præst i 5 Aar og døde i den store Pestilentse; den 5te, Hans Bertelsen, fød i Randers, var Præst i 16 Aar og døde i April 1617. Under de 3 første gjøres tillige den Bemærkning, at de havde været Præster i 73 Aar tilsammen. Denne Angivelse stemmer ganske med Thura angaaende Hoffmanns Dödsaar; og naar nu Poul Eeg, der först havde været Munk og altsaa ved Reformationen vel ikke var aldeles ung, antages for at have været Præst 20 Aar efter Reformationen, og de övrige 53 Aar fordeles omtrent lige paa Herr Niels og paa Jacob Hofmann, vil denne have fratraadt Rectoratet omtrent 1582. Naar man nu med Thura antager ham for at have succederet Abildgaard i Rectoratet, vil han have været Rector fra 1576 til 1582, hvorved hans Embedstid faaer samme Længde som hans Formands.

Om de 5 næste Rectorer hos Thura berettes ikke stort Andet end Navnene, ikke engang deres Tiltrædelses og Afgangs Aar. Først om den 11te Rector angives at han fratraadte Embedet 1602. Forudsat altsaa at 1582 er antaget med Rimelighed som Jacob Hofmanns Fratrædelsesaar, faaer man 20 Aar at fordele paa 6 Rectorer, altsaa lidt over 3 Aar paa hver. Jeg vil nu her anføre dem i den Orden, hvori de forekomme hos Thura, og ansætte deres Embedsaar formodningsviis efter angivne Forudsætning.

6) PEDER MICHELSEN SPAHATT

(1582 - 1585)

blev efter Thuras Beretning siden Cantor i Aarhus, uvist ved hvilken Kirke. Herr Pastor Brix i Aarhus har havt den Godhed at meddele mig, at der ved Frue Sognekald eller Capellani ingen Fortegnelse haves over Præster eller Cantorer fra de ældre Tider; derimod findes en saadan i Hertels Beskrivelse over Aarhus Domkirke, der gaaer dybere tilbage end Reformationen, men hvori nærværende Peder Michelsen Spahatts Navn ikke findes. I en Fortegnelse over Præsterne til Veilbye, der i hine Tider var forenet med en Post ved Aarhus lærde Skole, forekommer Sören Spadehat, men intet videre tilføies om ham. Tiden, paa hvilken han var Præst, indtræffer omtrent 1600. Heller ikke Bispearchivet, som Pastor Brix har havt den Godhed at randsage for dette Tidsrum, giver nogen Oplysning. At Spadehat og Spahatt er det samme Navn, kan ikke betvivles, og Tiden stemmer omtrent, men Fornavnet tillader ikke at antage disse Personer for identiske.

7) Mag. PEDER STEEN.

(1585 — 1588.)

Thura melder at han siden skal være bleven Præst i Aarhus. Om ham har Pastor Brix slet Intet kunnet finde, og da Thura ikke udgiver sin Efterretning for mere end en Tradition, kan herpaa Intet bygges.

8) VILLADS NIELSEN

(1588 — 1591)

blev siden creeret til Doctor og gjort til Cannik i Bergen.

9) JACOB OLESEN

(1591 — 1595)

døde i Embedet.

10) SIMON — — — —

(1595 — 1598)

blev siden Præst i Seerup. Saaledes beretter Thura, der ikke engang kjender hans Familienavn, men sætter Simon som Döbenavnet. Den nærværende Præst i Seerup og Lemming, van Wylich, har underrettet mig om, at i Herredsbogen fra 1690 angaaende disse Sogne bliver først den 4de Præst fra Reformations-tiden sat til et bestemt Aarstal 1602 — 1662; de 3 første nævnes blot, uden Aarstal, og den første kaldes Jens Simonsen. Jeg skulde næsten formode, at denne Jens Simonsen er Thuras Simon — — — —; thi da Herredsbogen er forfattet et heelt Aarhundrede sildigere, kan det let være skeet, at de 3 første Præster, hvis Embedstid man ikke vidste nöie, ere satte i en urigtig

Orden, hvorved Jens Simonsen, der egentlig var No. 3, blev No. 1. Imidlertid ere vi endda ligenær, thi om denne Jens Simonsen anføres i Herredsbogen slet Intet, undtagen Noget aldeles uvedkommende angaaende Kaldets og Præstegaardens Status.

11) RASMUS JENSEN STÖVRING.

(1598 — 1602.)

Thura beretter at han, efter at have været nogen Tid Rector i Randers, i Aaret 1602 blev Præst til Tørslev og Dalbynder, og siden Provst i Gjerlev Herred. Han var Præst i 44 Aar og Provst i 34, og døde Anno 1646. I Fundatsen for Christen Baggers Legat, der er udfærdiget den 12. Aug. 1602, nævnes „Hæderlig og Vellærde Mand, Rasmus Jensen, Skolemester her ibidem,” og hans Underskrift findes under Fundatsen.

12) NIELS CHRISTENSEN SPENTRUP.

(1602 — 1605.)

Han var først Rector i Randers, og blev derpaa efter Thuras Beretning i Aaret 1605 Sognepræst for Aarhus Cathedralkirke og Provst for Haslev Herred, samt Cannik ved Capitlet, og døde den 24. Oct. 1636 i en Alder af 60 Aar. Da Rasmus Jensen Stövring fraadte Rectoratet 1602, maa Niels Christensen Spentrup formodentlig have været hans Eftermand, hvorved han bliver den 12te i Ordenen, og ikke, som hos Thura, den 15de. Han stiftede et Legat, for hvilket der hver Löverdag Eftermiddag skulde holdes en Skrifteprædiken i Aarhus Cathedralkirke, hvor han ligger begravet.

13) Mag. PEDER THÖGERSEN LASSEN.

(1605 — 1608.)

Han var en Søn af den ovenfor under No. 3 nævnte Thöger Lassen. Efterat han i nogle Aar havde gjort en Udenlandsreise, blev han Rector i Randers, og derefter i Aaret 1608 af Biskoppen i Aarhus, Mag. Johannes Ægidius eller Hans Gjødese, ordineret til Sognepræst ved St. Mortens Kirke i Randers og Provst. Rectoratet maa han have tiltraadt omtrent 1605, thi 1604 har han udgivet et Skrift i Leiden, og 1605 frattraadte Niels Christensen Spentrup Rectoratet, hvem han formodentlig maa have succederet. Han døde i Randers 1634 efter Stövring Herreds Provstebog, hvori tillige findes hans Gravskrift, der stod paa hans Faders Sten, og löd saaledes:

„Hic requiescit pius et doctus vir, D^{nus} Mag. Petrus Theocari, quondam hujus ecclesiæ Pastor et Præpositus ordinarius Stövring, qui obiit anno 1634, cum conjuge sua dilecta, Anna Paulina, quæ exspiravit anno 1649.”

Paa Listen af Stenen stod:

Terra, vale, discedo iubens, hac raptus ab urbe,
 Quæ mala perpetuæ semina litis habet.
 Nunc vehor in coelum, sedes ubi corda piorum
 Candidus æterna pace serenat amor.
 Seu vis me lento, seu rapto funere tolli,
 In te, per te, ad te transeo, Christe, fide.

Til hvilke Stridigheder i övrigt der sigtes i 2det Vers, kan jeg ikke oplyse.

Thura anförer tvende Skrifter af Mag. P. Thögersen Lassen: a) Theses philosophicæ de natura Logices, sub præsidio M. Johannis Murdisoni, Philos. natur. Prof. Lugd. Bat. 1603 in 4to. b) Theoremata ethica de summo hominis politici bono, sub præsidio Petri Bertii, Philos. practicæ Prof. Lugd. Bat. 1604 in 4to.

14) BJÖRN MADSEN.

(1608 — 1610.)

Thura, der gör ham til den 16de Rector, beretter at han var Rector fra 1605 til 1610, i hvilket Aar han blev ordineret til Præst for Borup og Hald i Stövring Herred; hvor han døde 1624. Men da Thura selv beretter, at Peder Thøgersen Lassen var Rector til 1608, hvilket ganske stemmer med Stövring Herreds Provstebog, maa 1605 ved Björn Madsen være en Skrivfeil for 1608.

15) PEDER HANSEN RANDERS.

(1610, blot $\frac{1}{2}$ Aar.)

Thura, hos hvem han er den 14de i Ordenen, beretter Intet videre end at han siden blev Præst i Vellöv. Pastor Fog, som nu er Præst sammesteds, har berettet mig, at i en Fortegnelse i Vellöv Pastorats Archiv over Pastoratets Præster siden Reformationen staaer under No. 4 anført: „Herr Peder Hansen Randers, Præst i 40 Aar og 12 Uger, døde 1651 mellem den 20de og 21de Febr. i sin Alders 76de Aar.” Han har altsaa tiltraadt sit Præsteembede i Slutningen af 1610 i en Alder af 36 Aar. Men för 1610 kan han ikke have været Rector, da der i den foregaaende Series Rectorum ingen Plads er til ham. Det er altsaa rimeligt, at Björn Madsen, der var Rector 1610, er fratraadt i Begyndelsen af Aaret, saa at hans Eftermand Peder Hansen Randers, der endnu inden Udgangen af 1610 blev Præst, kunde fungere som Rector $\frac{1}{2}$ Aar eller $\frac{3}{4}$ Aar, hvilket nok var muligt, thi da Rectorerne ansattes af Biskoppen, behövede ingen lange Vacancer at finde Sted.

16) OTTO CHRISTENSEN BLICHFELDT,

(1611 — 1615.)

Han var ifölge Thura föd i Aarhus, og blev efter en videnskabelig Udenlandsreise Rector först i Randers, siden i Viborg, hvor han döde efter 11 Aars Rectorat og blev begravet i Cathedralkirken. Indskriften paa hans Ligsteen var allerede i Thuras Tid ulæselig, med Undtagelse af Navnet, og Thura omtaler Stenen som borttaget. Han var efter Thuras Vidnesbyrd en grundlærd og dygtig Skolemand. Under sin Udenlandsreise udgav han et Skrift med Titel: Disputatio de summo ente, Giessen 1609, 4to. Han kan altsaa ikke være bleven Rector i Randers för efter 1609, og da det i det foregaaende er viist at Björn Madsen var Rector til Begyndelsen af 1610, og Peder Hansen til henimod Slutningen af 1610, maa Blichfeldt ventelig være bleven ansat ved Begyndelsen af 1611. Rector Hasselbalch i Viborg har havt den Godhed at meddele mig, at Blichfeldts Formand i Rectoratet ved Viborg Skole, Gabriel Brinch, formodentligt kom til Embedet 1615 og döde efter 2 Aars Forløb, og at Blichfeldts Eftermand Nicolaus Skandorfius kom til Embedet 1625. Som Følge heraf vilde Blichfeldt have været Rector i Viborg fra 1617 til 1625, og de 11 Aars Rectorat, hvorom Thura taler, maatte da være en Feiltagelse. Men han kan ikke have været Rector her længere end til 1615, eftersom Thura beretter, at i dette Aar blev Thøger Nielsen Aalborg Rector i Randers. Da Rector Hasselbalch ogsaa kun formodningsviis sætter Gabriel Brinch som Rector fra 1615 til 1617, maa jeg antage, at han bör rykkes 2 Aar tilbage, saa at Blichfeldt er gaaet over fra Randers Skole til Viborg i Aaret 1615, hvorved Thuras Angivelse om hans elleveaarige Rectorat i Viborg bliver rigtig.

17) Mag. THÖGER NIELSEN AALBORG.

(1615 — 1617.)

Han blev efter Thuras Beretning i Aaret 1615 creeret til Mag. i Philosophien af Decanus Mag. Caspar Erasmus Brochmann, og blev derpaa samme Aar Rector, hvilket Embede han beklædte til sin Död. För sin Ansættelse havde han i Kjöbenhavn offentligt forsvaret Mag Wolfgangi Blumanni, Rhetor. Prof., Disputat. de bene dicendi causis, Havnæ 1611, in 4to. Paa en Udenlandsreise, som han derefter foretog sig, forsvarede han ligeledes i Wittenberg Mag. Sigismundi Euenii Disputat. Philosoph. de Signis, Witteb. 1613 in 4to. Næste Aar skrev han selv en Disputatio de causa et causato og en ditto de finito et infinito, Wittebergæ 1614 in 4to. Paa Grund af dette Skriffs Datum kan han neppe være bleven Rector för 1615, og da hans Eftermand Bording allerede fratraadte 1618, bliver kun omtrent 3 Aar at fordele paa dem begge, hvorfor jeg har antaget at Thöger Nielsen Aalborg kan have fungeret til Midten af 1617.

18) Mag. LAURITS NIELSEN BORDING.

(1617 — 1618.)

Han var föd i Aarhus, hvor hans Fader Niels Pedersen var Borgemester. Han var Rector indtil 1618, da han blev Præst til Chrstrup og Hornbek i Sønderhald Herred, hvorfra han 1621 blev befordret til Sognepræst ved Frue Kirke i Aarhus, og døde 1623.

19) PEDER OLUFSEN GAMMELGAARD.

(1618 — 1620.)

Thura beretter Intet videre om ham, end at han siden blev Præst for Galthen, Hadbjerg og Vissing i

Galthen Herred. Ifølge Galthen Herreds Provstebog var han den 4de Præst i dette Embede efter Reformationen, og om Præsten No. 6 angives, at han blev kaldet Aar 1667. Antager man at de 5 første Præster, om hvis Embedstiltrædelse og Afgang ingen nøiagtige Efterretninger haves, have været omtrent lige længe i Embedet, vil hvers Embedstid blive omtrent 26 Aar. Efter denne Beregning vilde Peder Olufsen Gammelgaard være bleven Præst omtrent 1614. Dette stemmer saa nogenlunde med hvad man kan slutte af Thura, der sætter ham som Rector umiddelbart efter Bording, som blev Præst 1618. Jeg antager da Peder Olufsen Gammelgaard for at have været Rector omtrent 1618-1620. Efterretningerne i Provstebogen ere formodentlig tagne af nogle gamle Malerier paa Træ, der endnu findes i Galthen Kirke og forestille Præstefamilier, men Underskrifterne ere ulæselige, og have formodentligt ingen Aarstal angivet.

20) NIELS THOMASEN FERSLEF.

(1620 — 1629.)

Thura veed Intet videre om ham, end at han siden blev Præst til Skorup og Tvilum i Gjern Herred, samt Provst. Den nærværende Præst paa Stedet har havt den Godhed at meddele mig om ham følgende Udskrift af en ved Kaldet værende Bog: „Den 5te Præst efter Reformationen var Herr Niels Thomasen Ferslef, en god Mand og stor Landmand. Han var saa ulykkelig i sin Embedstid at han blev 2 Gange plyndret af Fjenderne, först af de Svenske og siden af Polakkerne, der vare indkaldte som Venner, men handlede værre end Fjender. Efter Krigen brændte hans Præstegaard 2de Gange, den første Gang af Torden; anden Gang afbrændte en skjödeslös Pige den endnu

ei tilfulde ophygte Præstegaard ved at lægge Høvlepaaner under Köllen. Herr Ferslev blev Præst 1629 og døde som Provst 1661." Til Erindring om de usædvanlige Ulykker, som den stakkels Mand prøvede, har een af Eftermændene paa Kirkens Pulpitur under hans Navn ladet opsætte et Maleri, forestillende det Indvendige af Kirken, hvor Kalken staaer paa Alteret og Luerne slaae op om den, (thi Kirken brændte ogsaa). Ovenover staaer: Adversa probant; nedenunder: Mennesket prøves ved Modgang; allernederst:

To Gange gik han ud for Brand
 To Gange for hans Fjende,
 Dog gav vor Gud den prøved' Mand
 Velsignels' för hans Ende.

Her er nu et Hul i Series Rectorum fra 1629 til 1635. Formodentligt have Krigsurolighederne lagt Skolen öde, rimeligviis allerede för 1629; thi fordi Ferslev först blev Præst 1629, følger ikke nödvendigviis at han har fungeret som Rector lige til denne Tid.

21) SÖREN MADSEN ÖRSTED.

(1635 — 1641.)

Han var föd i Byen Örsted, hvoraf han havde taget Navn. Efter at have været Rector i 6 Aar og 6 Maaneder, blev han Præst for Lyngaae og Skjöd Menigheder, og ordineret paa Marie Bebudelsesdag 1641 af Biskop Morten Madsen Lælius. 1664 blev han tillige Provst for Sabroe Herred, og døde i Lyngaae 1684 i sit Præsteembedes 43de og sit Provsteembedes 20de Aar. I en Jordskyldsbog i Skolens Archiv findes han Pag. 35 at have den 24de August 1635 bortfæstet Hald Sogns Tiende, og næste Pag. berettes, at han ligeledes samme Aar bortfæstede Lem Sognetiende.

22) PEDER NIELSEN.

(1641 -- 1645.)

Han var föd i Randers og blev, efter at have været Rector i 4 Aar, i Aaret 1645 udnævnt til Præst for Chrstrup og Hornbek, hvor han döde. Thura siger udtrykkeligt, at han i Aaret 1645 kaldtes til Præst, og at hans Rectorat kun varede 4 Aar. Stadfeldt (Randers Besksivelse Pag. 213) lader ham være Rector eet Aar længere, idet han beretter, at han 1644 nævnes i den Taxering, som skete, for at udrede den Brandskat, som de Svenske da paalagde Byen, og 1646 i Udtoget af Biskop Dr. Jacob Mathisens Tegnebog. Med Thuras Angivelse stemmer Chrstrup Pastorats Protokoi, der tillige beretter at Peder Nielsen döde den 11te Juni 1666.

23) OLUF SÖRENSEN ÖRSTED.

(1645 -- 1672 eller 1673.)

Han blev udnævnt til Rector 1645. To Aar efter blev han af Mag. Peder Spormann creeret til Mag. Philos., og beklædte Embedet til sin Död. I Skolens Jordskyldsbog findes hans Navn förste Gang Pag. 54, den 4. Octb. 1646. Sidste Gang hans Navn findes, er under en Copi i Skolearchivet af Frederik den 2dens Brev om de tvende Locater i Randers, hvilken Copi han tilligemed Biskop Graae har fidimeret under 21de Mai 1669. Da Thura beretter, at hans Eftermand tiltraadte 1673, synes Mag. Örsted at have levet i det Mindste til 1672.

24) Mag. LAURITS RASMUSSEN MORSLÆT.

(1673 -- 1676.)

Han havde först været Alumnus paa Regentsen, siden paa Valckendorfs Collegium, og blev den 13. Mai

1673 creeret til Magister af Erasmus Bartholin. Samme Aar blev han efter Thuras Beretning, Rector, hvilket ogsaa sees af Jordskyldsbogen Pag. 16, hvor han i Aaret 1673 har indført en Anke over at nogle Jordskyldspenge, som vare anførte ham betalte for 1672, egentligt vare for 1671. I samme Jordskyldsbog Pag. 62 findes for sidste Gang noteret med samme Haand, at Skolens Stipendier vare blevne distribuerede den 22de August 1676. Thura beretter at han var Rector indtil sin Död, og da hans Eftermand blev udnævnt 1677, maa han selv være död i Slutningen af 1676 eller Begyndelsen af 1677. I hans Embedstid nævnes 32 Disciple i Protocollen som indkomne, og 2 dimitterede. Förend han blev Rector, havde han i offentlige Disputatser forsvaret följende Skrifter:

- a) Erii Thomæ Arhusii dissertatio logica de Syllogismo exponibili, Havniæ 1665 in 4to.
- b) Nicolai Kragii cogitata Philos. ibid. 1666 in 4to.
- c) Pauli Jani Munchardi Theses miscellanæ, ibid. 1667, in 4to.

Hans egne Skrifter vare:

- a) Themata philosophica, Havniæ 1668, 2 Hefter i 4to.
- b) Natura colorum pausis thesibus extrib., Havniæ 1669, in 4to.
- c) Theses miscellanæ, Havniæ 1670, in 4to.
- d) Disputationes quatuor de maculis solaribus, Havniæ 1671, in 4to.

25) Mag. PEDER LANGE.

(1677 — 1682.)

Thura beretter at han blev Rector 1677, og henviser i övrigt om ham til Poul Poulsens fornævnte Catalog Pag. 73. Da hans Eftermand kom i Embedet 1682, maa han vel have været Rector fra 1677 til 1682, hvilket er Alt jeg veed at berette om ham.

26) Mag. PEDER CARSTENSEN SEHUUS.

(1682 — 1704.)

I Aaret 1676 blev han den 6te Juni tilligemed 147 andre Candidater creeret til Baccalaureus i Philosophien af Ole Borch. Samme Aar blev han 3die Lectie Hörer i Randers. 1682 blev han Rector, og samme Aar den 1ste April blev han af samme Ole Borch creeret til Mag. Philos. og døde i Embedet omtrent ved Slutningen af 1704. Stadfeldt beretter Pag. 213, at han nævnes første Gang 1682 i Randers Kopskatsmandtal, og sidste Gang 1704 i en gammel Bog betræffende det geistlige Legats Uddeling. Denne Bog findes i Skolearchivet, og Underskriften er af 11te Marts 1704; derimod har hans Eftermand underskrevet den 11te Marts 1705. I hans 23 Aars Rectorat bleve 107 Disciple immatriculerede, altsaa med et Middeltal ikke fuldt 5 aarligt. Da kun 30 Disciple findes at være dimitterede i denne Tid, kan man rimeligviis ikke antage, at de andre ere forblevne længere end 3 a 4 Aar i Skolen, og derpaa enten ere gangne over til borgerlige Haandteringer, eller til andre Skoler, for derfra at dimitteres. Naar 4 Aar sættes som Middeltallet for en Discipels Forbliven i Skolen under ham, vil 20 blive Middeltallet for Skolens Frequents i hans Rectorat.

27) Mag. MORTEN CORFITSSEN BRAEM.

(1705 — 1708.)

Han var fød i Helsingöer, var först Alumnus paa Borchs Collegium fra 1698 til 1702; derpaa blev han Hörer i Aarhus, hvor han ikke var meget længe, thi i Slutningen af 1704 eller i Begyndelsen af 1705 blev han udnævnt til Rector i Randers. Hans Underskrift i Protocollerne som Rector haves allerede den 11te Marts 1705. 1706 blev han creeret til Mag. af Mag.

Johannes Bircherod, Prof. og Decanus ved Kjöbenhavns Universitet. 1708 blev han udnævnt til Præst for Baarup Sogn i Bjerre Herred, hvor han døde 1720. Han underskriver sidste Gang i Bogen om de geistlige Börns Capital den 7de Marts 1708. Thura beretter udtrykkeligt, at han blev befordret til Præst 1708 og levede 12 Aar derefter, hvilket strider mod Stadfeldts Beretning Pag. 213, at han ifølge Randers Kirkebog skulde være død 1708. Men hverken har jeg kunnet finde Noget desangaaende i Randers Kirkebog, heller ikke er det troligt at Thura, der skrev 1728 og havde sine Efterretninger fra Braems umiddelbare og endnu levende Eftermand, skulde have feilet i sin Angivelse: I Braems 4 Aars Rectorat bleve 28 Disciple immatriculerede og 9 dimitterede, altsaa med et Middeltal aarligt indkomme 7 og dimitterede 2. Da Forholdet imellem de Indkomne og Dimittenderne er omtrent det samme, som under hans Formand, antages ogsaa her 4 Aar som Middeltallet for en Discipels Forbliven i Skolen, hvilket giver 28 som Middeltal for Frequentzen under hans Rectorat. Hans Skrifter bestaae i 5 Disputatser for Borchs Collegium, nemlig 4 de Libertinis, Havnæ 1698, 1699, 1700 og 1701, in 4to, og dissertatio historico-critica de diebus et festis nataliciis ex Genes. XL, 20, Matth. XII, 6, nec non 2 Macc. VI, 7, Havnæ 1702, in 4to.

28) Mag. MORTEN JENSEN WINTMÖL.

(1708 — 1742.)

1708 blev han udnævnt til Rector, resignerede 1742, og døde 89 Aar gammel i Februar 1765. 1697 var han bleven creeret til Baccalaureus af Caspar Bartholin, og den 4de Mai 1712 til Mag. af Mag. Joh. Bircherod. Hvis man antager at Braem har fungeret til Enden af

1708, og Wintmöl til Enden af 1742, faaer hans Rectorat en Længde af 34 Aar. I denne Tid bleve 206 Disciple immatriculerede og 12 dimitterede, saa at der altsaa aarligt er med et Middeltal indkommet 6 Disciple. Da endnu færre dimitteredes end under hans Formænd, antages rimeligst 3 Aar som Middeltallet for en Discipels Forbliven i Skolen, hvilket giver 18 som Middeltallet for Freqventsens under hans Rectorat.

29) Mag. ANDERS POULSEN BAY.

(1742 — 1761.)

Han blev ansat 1742 og döde i Nov. 1761 efterat have været Rector i 19 Aar. Han har formodentligt gaaet i Randers Skole; thi fra Aarene 1730 - 1752 nævnes i en gammel Stipendiebog en Anders Poulsen Bay som Discipel i 3die Cl., og allerede 1727 forekommer sammesteds en Anders Poulsen, som formodentligt er den samme. Om han er dimitteret herfra, kan jeg ikke bestemme, men formoder det ikke, da Skolens og Universitetets Protocoller kun nævner Een, som dimitteret herfra i Aarene 1715 - 1742. I hans Rectorat immatriculeredes 71 Disciple, altsaa med et Middeltal 4 aarligt, 29 udgik uden at dimitteres, og 37 dimitteredes, af hvilke 4 rejiceredes. Middeltallet af de Dimitterede bliver altsaa 2 aarligt. Ved hans Afgang var der 17 Disciple i Skolen. Middeltallet for Freqventsens under ham bliver lidt over 20. Hvorledes den var for hvert Aar, viser fölgende Tabel, der i den förste Rubrik angiver Freqventsens ved hvert Skoleaars Ende förend Dimissionen; i den anden Dimittendernes Antal; i den 3die Antallet paa dem, som i Aarets Löb uden at dimitteres udgik af Skolen, i den 4de Antallet af de ved det nye Skoleaars Begyndelse tilkomne Disciple, og endelig i den 5te Freqventsens ved hvert

Skoleaars Begyndelse. Herved maa blot bemærkes, at da det, saalænge der dimitteredes baade til Paaske og Michelsdag, har været mig umuligt at bestemme til hvilken af disse Tider enhver af de for et bestemt Aar angivne Dimittender er bleven dimitteret, og da det endnu mindre har været mig muligt at oplyse til hvilke forskjellige Tider af Aaret enhver uden Dimission udgaaende Discipel er bleven udmeldt, har jeg saavel under denne som de følgende Rectorer betragtet alle Dimittender som dimitterede efter Hovedexamen ved det nye Skoleaars Begyndelse den 1ste Oct., og ligeledes antaget dem, der i Aarets Løb vare udmeldte, for at være udgangne først efter Hovedexamen i Efteraaret.

Aar.	Fregvents 50te Sept.	Dimitterede 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Fregvents 1ste Oct.
1743	12	2	0	4	14
1744	14	1	0	12	25
1745	25	1	0	4	28
1746	28	2	2	9	33
1747	33	2	7	2	26
1748	26	2	2	3	25
1749	25	2	5	0	18
1750	18	3	0	4	19
1751	19	3	1	7	22
1752	22	2	0	5	25
1753	25	3	3	2	21
1754	21	6	3	3	15
1755	15	0	0	2	17
1756	17	1	2	4	18
1757	18	2	0	1	17
1758	17	1	0	1	17
1759	17	1	0	2	18
1760	18	2	3	2	15
1761	15	1	1	4	17.

50) Prof. Philos. Mag. CHRISTIAN CARL FREDERIK von FUCHS.

(1762 – 1780.)

Han succederede Bay umiddelbart i Slutningen af 1761 eller Begyndelsen af 1762 og døde som Rector den 7de Nov. 1780 i en Alder af 54 Aar ifølge Randers Kirkebog, hvor han kaldes Carl Christian von Fuchs. Efterretningerne om ham ere meget sparsomme. Een af hans forrige Disciple har tilskrevet mig om ham saaledes: „Salig Prof. Fuchs, under hvis Rectorat jeg indtraadte i Skolen, var en god og retskaffen, samt tillige lærd og duelig Mand, der, saavidt jeg til den Tid kunde skjønne, med muligste Flid bestyrede det ham betroede Embede. Han havde været Huuslærer ved den ældre Kall, Prof. Lingv. orient., og tvende af dennes Sønner, Nicolai og Abraham, opholdt sig i Fuchses Huus og bleve af ham dimitterede. Han førte et særdeles stille og ingetogent Liv og var af en svagelig Constitution.” I hans 19 Aars Rectorat immatriculeredes 66 Disciple, altsaa med et Middeltal 3 a 4 aarligt. 53 dimitteredes, altsaa med et Middeltal henved 3 aarligt. I Aarene 1776-1780 incl., da man begyndte at give Hovedcharacterer til Examen artium dimitteredes 12, af hvilke 2 erholdt Laud. pr. cæt., 2 Laud., 6 Haud ill. og 2 Non cont. I hans Rectorat blev efter hans eget Forslag paa Grund af Skolens ringe Frequents, da der kun var 2 Disciple i hver af de 2 nederste Classer, 1 Cl. nedlagt ved kongeligt Rescript af 23de Oct. 1776. Frequentsen under hans Rectorat var med et Middeltal 16, den høieste var 26, den läveste 10, ved hans Död 18. Hvorledes den var for hvert Aar viser fölgende Tabel, indrettet paa samme Maade, som den foregaaende.

Aar.	Fregvents 5ote Sept.	Dimitt. 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Fregvents 1ste Oct.
1762	17	1	0	5	21
1763	21	1	2	4	22
1764	22	2	0	6	26
1765	26	8	0	4	22
1766	22	3	0	5	24
1767	24	8	0	1	17
1768	17	5	0	4	16
1769	16	3	0	3	16
1770	16	4	1	1	12
1771	12	1	0	4	15
1772	15	0	1	4	18
1773	18	4	0	2	16
1774	16	1	0	0	15
1775	15	0	0	4	19
1776	19	5	4	1	11
1777	11	0	2	1	10
1778	10	2	0	3	11
1779	11	3	1	6	13
1780	13	2	1	8	18

31) Mag. JENS RIDDERMANN SCHJÖTH.

(1781 — 1788.)

Hans Character som Menneske og Embedsmand skildrer en af hans endnu levende Disciple saaledes: „J. R. Schjölth var en duelig men tillige temmelig „streng Lærer. Han syntes at føle et Slags Velbehag i „Riisets Afbenyttelse, og derfor lod han sjelden nogen „Leilighed til sammes Anvendelse gaae ubrugt forbi. „Ligesaa lidt den överste som den nederste i Skolen „kunde i denne Henseende vide sig sikker; thi Straf- „feembedet forvaltede han med stor Nöiagtighed gjen- „nem alle Classer. Imidlertid kan det ikke nægtes at „Skoledisciplinen ved hans Tiltrædelse af Rectoratet

„vist kunde trænge til nogen Skjærpelse, da det Interregnum, som indtraf efter Fuchses Död, ei havde været uden skadelig Indflydelse paa Disciplenes Sædelighed og Flid. Men skjönt den Strænghed, Schjöth mod mine Meddisciple udviste, rystede mig saa heftigt, at jeg de Dage, han underviste, aldrig uden med en Slags Ængstelse gik til Skolen, byder dog Sandheden mig at vidne, at jeg selv ingensinde af ham blev paa sliq Maade behandlet. Tvertimod nød jeg stedse fortrinlig Deel i hans Yndest og Kjerlighed. Da han leverede mig mit Testimonium, som jeg endnu opbevarer, fældede han Taarer, og aldrig kunde jeg ønske mig et mere anbefalende Vidnesbyrd, end det, han i samme tildeelte mig. Höist uskjön, som maatte jeg derfor være, hvis jeg ei bevarede Sligt, i taknemmelig Erindring.” Ihvorvel disse Ytringer af Pietet hos Disciplen, 50 Aar efterat han har forladt Skolen, kaste et gunstigt Lys paa Lærerens moralske Character, og uagtet hans uböielige Strænghed for en Deel retfærdiggjøres ved Hensyn til Tiden og til Omstændighederne, kan det dog ikke nægtes, at Skolen under ham sank endnu dybere, uagtet den dimitterede enkelte dygtige Mænd, f. Ex Prof. Esmarck i Norge og Pastor Budtz i Thorsagger. Feilen laa mindre hos Rectoren end hos de maadelige Lærere, der assisterede ham. En ivrig og nidkjær Mand, som Schjöth var, maatte, da han tillige besad en god Portion af Heflighed og Utaalmodighed, under saadanne Omstændigheder let blive kjed af et Embede, der ogsaa paa andre Maader voldte ham Ubehageligheder. Han kom nemlig snart i et meget spændt Forhold til Byens daværende Borgemester, Justitsraad Caröe, der var en meget myndig Mand, og paa Grund af sine unægtelig store Fortjenester af Skolen, der uden ham vilde være bleven nedlagt, saaledes som er viist i Programmet for ifjor, fordrede større Indflydelse paa Skolens Bestyrelse, end Rectoren vilde tilstaae ham. Fra gamle

Tider, da Rectorens Forhold til Sognepræsten og Magistraten var omtrent det samme som nu Lærernes ved Borger- eller Landsbyskolerne, havde disse vedligeholdt en Supremati over Rectorerne, som hverken Loven eller Tidens Aand hjemlede dem; og naar nu tilfældigviis enten disse Autoriteter in corpore eller en enkelt ordførende iblandt dem vilde forsvare sig i Besiddelse af en usurperet Magt ved at føre et myndigt og bydende Sprog til en heftig og ilsindet Mand; da kunde dette ikke andet end slaae dybe og ulægelige Saar i begge Partiernes Hjerter. Samme Aand udtaler sig i adskillige Breve fra Grosserer Niels Brock i Kjøbenhavn, der især maa have forbittret Rector Schjöth ved en for ham krænkende Sammenligning mellem ham og hans Formand, og maaske endnu mere ved at ophøie Conrector Bergs Fortjenester, en Mand hvis godmodige Føielighed behagede den rige Grosserer bedre end Rectorens stolte Selvfølelse. Fra hvem iøvrigt Forargelsen først er kommet, kan jeg ikke afgjøre, men at Factum er rigtigt, derom vidne altfor mange Documenter i Skolens Archiv. Schjöth sagde da vist med Glæde Skolen Farvel, da han i Aaret 1788 blev kaldet til Sognepræst for Veile Kjøbsted og Annexet Hornstrup, samt Provst. Herfra blev han siden befordret til Ballerup, hvor han døde. Han havde fungeret som Rector i henved 7 Aar, dog saaledes at han kun i de 6 kunde dimittere; thi han siger selv i Regnskabsprotocollen, at han ankom seent paa Aaret 1781 og hans Eftermand fungerede allerede i Sept. 1788. Under ham var det, at Skolens første Reform indtraf, da en Conrector første Gang blev ansat, og den nærværende Skolebygning blev kjøbt og indrettet til Læsestuer og Beboelsesværelser for alle Lærerne, saaledes som meldt er i Skolens Program for 1833. I hans Rectorat immatriculeredes 36 Disciple, altsaa med et Middeltal 5 aarligt; 16 udgik uden at dimitteres, 12 dimitteredes, af hvilke 1 fik Laud.

pr. cæt., 5 Laud., 5 H. ill., og 1 N. cont. Freqventsen var under ham med et Middeltal mellem 22 og 23. Hvorledes den var for hvert Aar, viser følgende Tabel.

Aar.	Freqvents 30te Sept.	Dimitt. 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Freqvents 1ste Oct.
1781	18	0	0	5	23
1782	23	1	7	4	19
1783	19	0	1	9	27
1784	27	4	2	2	23
1785	23	3	0	4	24
1786	24	3	2	4	23
1787	23	1	4	8	26.

32) Mag. PEDER ESTRUP.*)

(1788 — 1803.)

Mag. Peder Estrup var fød i Nibe den 6 Oct. 1756. Hans Födsel kostede hans Moder Magdalene Engelstoft Livet, og da Döden faa Aar derefter berövede ham ogsaa hans Fader Christen Estrup, der som Forpagter af Lindenborg havde erhvervet sig en liden Formue, traadte hans Morbroder, Mag. Christian Engelstoft ham i Faders Sted. Ved privat Veiledning af denne indsigtfulde Mand, der döde som

*) Efterstaaende Artikel er ikke forfattet af mig men af Mag. P. Estrups Sön Etatsraad H. F. Estrup, Director ved Soröe Academie. som, da Randers Skolearchiv kun indeholdt sparsomme Bidrag til Oplysning af denne saa fortjente Rectors Vita, gødbedsfuld har, efter min Anmodning, meddeelt mig denne Skildring af hans Fader som Menneske og Skolemand, med Tilladelse til at indrykke den i nærværende Program. Kun Notitserne om Skolens Dimittender og Freqvents ere af mig.

H. M. F.

Præst i Næsborg, bragte han det saavidt, at han i Aaret 1772 med Ære og i en meget ung Alder deponerede ved Kjöbenhavns Universitet. I Aaret 1774 underkastede han sig philosophisk Examen med Udmærkelse. Gode Forkundskaber, Anlæg og Lyst førte ham til Philologiens Studium, men han havde ikke den fuldeste Overbeviisning om sit Kald til at være practisk Skolemand. Da han derfor i Aaret 1777 havde underkastet sig den store philologiske Embedsexamen med bedste Character, forbandt han med fortsat Studium af Philologie tillige Studiet af Theologie. Han erholdt ved theologisk Embedsexamen, som han underkastede sig Aar 1779 for at aabne sig en dobbelt Embedsvei, den Character, hvortil han efter den Tids Brug havde angivet, nemlig H. illaud. Mærkeligt nok, at han senere, da han i 21 Aar havde været Skolelærer ogsaa i Theologie, maatte, for at kunne opnaae geistligt Embede, ikke alene prædike for Dimis, men ogsaa aflægge catechetisk Prøve, men vist ikke besynderligt at han erholdt bedste Character for begge Dele. Hans Indsigter, navnlig i den græske Philologie, skaffede ham Plads i Collegium Mediceum, og blandt hans Medstuderende det hæderlige Ögenavn „Peder Grækeren.” Det videnskabelige, aandfulde og muntre Liv i dette Collegium, og venskabelige Forbindelser med K. L. Rahbek, I. Kjærulff, B. Brorson og andre Videnskabsmænd, havde den heldigste Indflydelse paa hans Dannelse. En Frugt af hans Studier i denne Periode af hans Liv er hans 3 Dissertationer de Genio Socratis, som udkom i Kjöbenhavn 1780-1782. I Nov. 1782 erholdt han Magistergraden efter foregaaende Magisterconferents, der for ham havde et saa ærefuldt Udfald, at J. Baden og Sahl bevidnede i Attester, at de ingensinde med større Fornöielse havde confereret med nogen Magister. Samme Aar blev han beskikket til Collega ved Frue Skole i Kjöbenhavn. Fulde 6 Aar virkede han i Samfund

med denne Skoles lærde Rector S. T. Thorlacius, og havde en ikke ringe Deel i at danne Philologen Etatsraad Børge Thorlacius, der med en næsten sønlig Hengivenhed belønnede sin Lærer, og end mere betalte sin Skyld til Lærerens Sønner. I Aaret 1785 ægtede han Gedske Cathrine Jungersen, som i 33 Aar var ham en kjærlig Ledsagerinde og skjenkede ham 3 Sønner og 3 Døttre, der alle overlevede deres Forældre.

I Aaret 1788 blev han udnævnt til Rector for den lærde Skole i Randers, og tilbragte i denne Stilling 15 af sine lykkeligste og virksomste Embedsaar. Han forefandt Skolen næsten öde og i en maadelig Forfatning. Ved ufortrødne Anstrængelser, der ikke sjeldent kastede ham paa Sygeleiet, da han var af et fiint Leer, og ved Hjælp af duelige Medlærere, tildeels hans egne Lærlinge, lykkedes det ham at give Skolen nyt Liv. I hans Rectoratsaar immatriculeredes 112 Disciple, altsaa med et Middeltal henved 8 aarligt. 27 udgik uden at dimitteres, 83 dimitteredes, af hvilke 8 erholdt Laud. pr. cæt., deriblandt 3 i eet Aar, 46 Laud., 47 H. ill. og 2 N. cont. Fremdeles bör det bemærkes at af de 8 Dimittender for 1803, der vel ikke bleve dimitterede af ham, da han forlod Skolen i Marts 1803, men dog skyldte ham den störste Deel af deres Dannelse, erholdt 1 Laud. pr. cæt. og de övrige Laudabilis. Flere af hans Disciple have gjort hans Underviisning Ære, blandt disse Etatsraad Prof. Laurids Engeltoft, som blev hans Svigersön og hans egne Sønners Lærer og Velgjörer. Alle hans Disciple elskede ham, 6 af dem bare ham til Graven. Han vidste at forbinde Alvor med Blidhed, at indgyde Agtelse og Kjærlighed til samme Tid; han kjendte Mennesket og elskede Mennesket; han havde mange Venner og ingen virkelig Fjende. Hans Embedsindkomster vare ikke tilstrækkelige til en voxende Families Underholdning. De bestode i enkelte Tiender af 477 Tdr. Hartkorn; nogle ubestemte Indtægter af Testimonier, Bryllupper og Ligbegjængelser, c. 70 Rdlr. aarligt, og Emolument

af fri Bolig, hvoraf dog svarede 31 Rdlr. 3 Mk. 12 Sk. Da Tienderne vare ufordeelagtigt bortaccorderede, saa kunde Rectoratets Indtægter dengang ikke anslaaes höiere end til 5 a 600 Rdlr. D. C. Han maatte ved private Informationer og en Pensionsanstalt i hans eget Huus komme knappe Indkomster til Hjælp. Han arbeidede grundigt men langsomt, og filede stedse paa Arbeidet. Skolens Bogsamling, hvis Skaber han var, var temmelig ubetydelig, og han havde ikke Midler til at udvide hans egen Samling, hvortil han i bedre Aar havde lagt Grunden. Disse Omstændigheder forklare, hvorfor hans Lærdom ikke traadte frem i Skrifter, men blot bare mindre synlige men ligesaa nyttige Frugter i Underviisning. Intet af hans Skrifter (af haandskrevne Sager har han efterladt sig adskillige ufuldendte) fra denne Periode i hans Liv er trykt, med Undtagelse af tvende Skoletaler, den ene holdt A. 1790 i Anledning af Kronprindsens Födselsdag, den anden i Aaret 1801 (indrykket i Minerva for s. Aar III S. 58-89). Musik — han behandlede sin Flöite med Smag og Færdighed — selskabelige Underholdninger med nogle faa udvalgte Venner og botaniske Vandringer — han efterlod sig et betydeligt Herbarium, som han selv havde samlet — udfyldte hans sparsomme Fri-timer. I Aaret 1795 blev han i Anledning af de paa-tænkte Reformers af det lærde Skolevæsen i en egen Skrivelse af Hertug Frederik Christian til Augustenborg anmodet om at meddele sine Bemærkninger om Skolecommissionens dengang trykte Udkast til en Reform. Han kunde efter sin Anskuelse af lærd Underviisning ikke billige Planen. Da Planen mere og mere modnedes, og hans Embedsindtægter kom i stigende Misforhold til den Dyrtid, hvormed det begyndende Aarhundrede gik ind, saa besluttede han at ombytte Skolen med geistligt Embede, en Beslutning, han senere maatte fortryde.

I Marts 1803 blev han kaldet til Sognepræst for Nykjöbing og Systofte Menigheder paa Falster, men

fandt heller ikke i dette Embede Tilfredshed og tilstrækkeligt Udkomme. I Dec. s. A. blev han befordret til Sognekalder i Randers og fungerede tillige som Provst i Støvring Herred. Dette Provsti afgav han, og fik istedet Rang med Amtsprovster Aar 1812. Han var trængt ud fra den rette Bane, hvorpaa et naturligt Kald, Talent og Kundskaber havde sat ham. Han kunde ikke bære det voxende Arbeide i en stor Menighed, og endnu mindre Ubehageligheder og Krænkelser, som han undertiden fölte større end de virkelig vare. Træt af Arbeide og træt af Livet döde han A. 1818 paa Aarets sidste Dag i Armene af en kjær Discipel og Ven, nærværende Adjunct Simony. Hans sidste Ord vare: „Jeg döer rolig, thi jeg har altid stræbt at følge min store Lærers Mönster.“ Han havde sin Menigheds Agtelse og Kjærlighed. Sorgen ved hans Baare, offentlige Minder, og en vedvarende venlig Erindring vidnede og vidne endnu derom.

Til nærmere Oplysning af hvad ovenfor er berettet om Skolens Freqvents, Dimittender &c. tilföies til Slutning den sædvanlige Oversigtstabel.

Aar.	Freqvents 30te Sept.	Dimitt. 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Freqvents 1ste Oct.
1788	26	8	1	13	30
1789	30	1	1	4	32
1790	32	2	2	5	33
1791	33	5	1	3	30
1792	30	2	2	6	32
1793	32	7	0	8	33
1794	33	5	4	14	38
1795	38	3	2	7	40
1796	40	7	1	8	40
1797	40	15	6	10	29
1798	29	4	3	6	28
1799	28	5	0	6	29
1800	29	5	1	9	32
1801	32	10	1	10	31
1802	31	4	1	2	28.

53) Mag. LAURITS SEVERIN LUND.

(1806 — 1830.)

Han var föd den 1ste Jan. 1754 paa Bornholm, hvor hans Fader Johannes Georg Lund var Sognepræst. 12 Aar gammel blev han optaget som Discipel i Herlufsholms lærde Skoles 3die Cl. og efter 4 Aars Forløb dimitteret 1770. I Nov. Maaned 1781 blev han beskikket til Hörer ved Herlufsholms lærde Skole og tog nogen Tid efter Magistergraden ved Kjöbenhavns Universitet. I Aaret 1791 blev han fra Herlufsholm befordret til Conrector ved Randers lærde Skole, og da daværende Rector Mag. Peder Estrup i Marts 1803 var bleven befordret til geistligt Embede, fungerede Mag. Lund som Vicarius Rectoris indtil han den 5te April 1806 blev udnævnt til Rector, fra hvilket Embede han den 28de Sept. 1830 i sit 77de Aar efter Ansøgning entledigedes i Naade og med sin havende Gage i Pension. I Aaret 1815 meddeelttes ham Professors Rang. Han döde den 17de Juli 1832 og efterlod sig en Enke Ulrike Christiane Lund, föd Wedege, samt 7 Börn. I de 28 Aar, i hvilke han havde fungeret, dels som virkelig Rector, dels som Vicarius Rectoris, immatriculeredes 240 Disciple, 142 udgik uden at dimitteres, 108 dimitteredes. Ved hans Entledigelse vare 18 Disciple tilbage i Skolen. Af dem, som dimitteres i Aarene 1803 og 1804 för Skolens Reform erholdt 1 Laud. pr. cæt, 9 Laud og 2 H. ill. I Aaret 1805 dimitteredes 10 Disciple, som hvis der ved Examen artium dengang var bleven givet Hovedcharacter, uddraget af Specialcharactererne efter de Grundsetninger, som nu følges her ved Skolen, vilde have givet 4 Mg., 4 G., og 2 Tg. 1806 reformeredes Skolen, og hverken dette eller det fölgende Aar blev Nogen dimitteret. I Aarene 1808 - 1811 incl., da der endnu ikke gaves Hovedcharacter, dimitteredes 14 Disciple, hvilke under ovennævnte Betingelse vilde have

givet 3 Mg. og 11 G. I Aarene 1812-1817 incl., da der gaves danske Hovedcharacterer til Examen Artium, dimitteredes 26 Disciple, af hvilke 7 erholdt Mg., 14 G., 3 Tg. og 2 Mdl. I Aarene 1818-1830 incl., da der gaves latinske Hovedcharacterer, dimitteredes 46 Disciple, af hvilke 15 erholdt Laud., 29 H. ill., 1 N. cont., og Een forlod 1828 Examen som umoden, da han ikke kunde besvare Opgaven i Geometri.*) Naar man nu vil antage, at den Maade er rigtig, hvorpaa Hovedcharacteren er uddraget for Dimittenderne i de Aar, da der ingen Hovedcharacter blev givet, og fremdeles vil beregne Mg. = Laud., G. = H. ill., samt Tg. og Mdl. = N. cont., faaer man i Alt for Dimittenderne i Aarene 1803-1830 incl. 1 Laud. pr. cæt., 38 Laud., 60 H. ill., 8 N. cont. og 1 rejiceret. Dimittendernes Antal for hvert Aar, samt den aarlige Af- og Tilgang viser følgende Tabel.

Aar.	Fregvents 30te Sept.	Dimitterede 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Fregvents 1ste Oct.
1803	28	8	2	14	32
1804	32	4	2	8	34
1805	34	10	4	0	20
1806	20	0	2	7	25
1807	25	0	1	17	41
1808	41	2	4	15	50
1809.	50	7	4	11	50
1810	50	2	5	5	48
1811	48	5	7	11	47
1812	47	3	3	15	56
1813	56	5	12	10	49

*) Ved at conferere Examenlisterne for 1813 — 1830 vil man finde 14 Laud. og 30 H. ill., hvilket kommer deraf at L. N. Sommerfeldt, som dimitteredes 1827, ved en Feiltagelse staaer i Listerne med H. ill., skjönt han har faaet Laud., hvorom kan sees Selmers academiske Tidender, 1ste Hæfte Pag. 78.

Aar.	Fregvents 30te Sept.	Dimitt. 1ste Oct.	Udmeldte 1ste Oct.	Indmeldte 1ste Oct.	Fregvents 1ste Oct.
1814	49	4	10	10	45
1815	45	5	7	5	38
1816	38	7	7	7	31
1817	31	2	1	7	35
1818	35	1	4	3	33
1819	33	3	3	9	36
1820	36	3	5	9	37
1821	37	5	6	10	36
1822	36	3	4	7	36
1823	36	0	3	20	53
1824	53	5	3	9	54
1825	54	0	5	8	57
1826	57	0	7	7	57
1827	57	7	7	9	52
1828	52	5	8	5	44
1829	44	10	8	2	28
1830	28	4	6	0	18

Efter Skolens Reform 1806 læste Prof. Lund stadig følgende Fag: Græsk og Hebraisk i överste Classe, Fransk i de 3 överste Classer, dog i de sidste Aar ikke i 2den Classe; samt indtil 1ste April 1813 Dansk i överste Classe. I Hebraisk brugte han Dantzii Grammatik, i Fransk Meidingers, i Græsk Munthes, hvormed han dog siden 1820 forbandt Noget af Nissens Grammatik. I Fransk læstes i överste Classe Fenelons Telemaque, i de andre Classer Gedikes Læsebog. I Græsk læstes i överste Classe indtil 1819 Nissens Chrestomathi og Anthologi, desuden stundom Epictet, en Bog af Iliaden eller en Bog af Herodot. Efter 1819 ophörte Læsningen af Nissens Chrestomathi og Anthologi, og der læstes da sædvanligt nogle Böger af Iliaden samt Plutarchs Themistocles og Camillus. Formentligt er tillige Xenephons Expeditio Cyri, som læstes i 3die Classe, bleven angivet af Dimittenderne. Hvilke Characterer Dimittenderne for 1806 - 1830 incl.

ved Examen artium erholdt i Græsk, Hebraisk og Fransk, samt for 1806 - 1812 incl. i Dansk, viser følgende Tabel, hvorved blot maa bemærkes at de danske Characterer, som gaves i Aarene 1806 - 1817 incl., ere for Bequemmeligheds Skyld ombyttede med de latinske Characterer, til hvilke de ovenfor ere antagne at svare,

	Laud. pr. cæt.	Laud.	H. ill.	N. cont.	o.
Græsk	3	59	32	1	"
Hebraisk	7	51	27	5	"
Fransk	12	40	31	5	"
Dansk	"	5	15	7	"

Saa vel foranstaaende Tabel som hans Disciples Vidnesbyrd leder til at fælde en særdeles gunstig Dom over ham som Lærer. Ligesom han tænkte skarpt og grundigt, saaledes var hans Foredrag i høi Grad klart, kort og tydeligt; hans Kundskaber vare grundige, hans Iver var selv i hans høie Alder ikke kjølnet, og hos alle de bedre af hans Disciple har han efterladt sig et kjærligt Minde. Hans Stilling som Rector var ikke altid den heldigste; hans Embedstid indfaldt i den Periode, der ved Coursforandringerne var saa sørgelig for de Embedsmænd, der vare satte paa fast Gage; de Lærere, der skulde være hans Medhjælpere, vare ikke altid saadanne, at hans Embedsforhold til dem kunde være ham behageligt og glædeligt. Alligevel forstod han ved stræng Sparsomhed i hine Trængselsaar at forsørge og opdrage en talrig Familie, og at bevare sin Sindsro i ubehagelige Embedsforhold. Han var en Mand af Middelstørrelse; han havde altid en vis Elegance i sit Udvortes; hans Væsen var stille og roligt; i selskabelige Fornöielser udenfor sit Huus deeltog han sjeldent. Hans Character var af Naturen noget skarp og satirisk, dog forenet med Godmodighed og Velvillie mod dem, som han ansaae for at nære Velvillie mod sig; og Forfatteren af disse Linier skal altid med Taknemmelighed paaskjønne den reen personlige

Velvillie, han viste mig lige fra Begyndelsen af vort Bekjendtskab, indtil Forsynet kaldte ham, træt af Dage, ind til den evige Hvile.

34) HANS MORTEN FLEMMER.

(1830 —)

Skolens nærværende Rector er fød den 26de Nov. 1797 af Forældrene Carl Gustav Flemmer, dengang Præst i Vesteregede i Sjælland, nu Amtsprovst og Præst for Alsted og Fjenneslev Menigheder ved Sorøe, og Sara Martine Flemmer, fød Hammer. Efterat jeg havde modtaget Underviisning hjemme af min Fader, blev jeg den 1ste Octb. 1809 sat i Horsens lærde Skole. 1815 blev jeg dimitteret derfra og erholdt Ug. til Hovedcharacter ved Ex. Art., og Aaret efter Laud. pr. cæt. ved Examen philologicum og philosophicum. Den Kjærlighed for Skolevidenskaberne i Almindelighed og isærdeleshed for Philologien, som var mig indgivet af Horsens Skoles Rector, O. Worm, en Mand, hvem alle hans Disciple ære og elske som deres anden Fader, bestemte mig strax i Begyndelsen af min academiske Bane til at forberede mig for Skolefaget; men da der endnu ikke var anordnet nogen Embedsexamen for tilkommende Skolemænd, besluttede jeg først at tage theologisk Embedsexamen, for at sikkre min Fremtid, dersom mit Önske om Ansættelse i Skolefaget skulde slaae fejl. Imidlertid var jeg nær bleven nödt til aldeles at forlade Studeringerne, da en Öiensvagthed i mere end eet Aar afholdt mig fra at tage Bog i Haand. Dog, Forsynet hjalp, og den 30te Octb. 1819 tog jeg theologisk Attestats med Laud. et quidem egregie. Uagtet en hectisk Feber i Aaret 1822 og noget af 1823 svækkede mit Helbred i den Grad, at jeg ganske havde beredt mig paa Döden, kunde jeg dog ikke over-

tale mig til at opvive mit Yndlingsstudium, Philologien; og da Ungdommens Livskraft havde faaet Magt over Sygdommen, underkastede jeg mig den 17de Juli 1823 den ved Forordningen af 24de Oct. 1818 anordnede Embedsexamen for Lærere ved lærde Skoler, og erholdt Laudabilis med Consens; den 1ste Septbr. s. A. underkastede jeg mig den i samme Forordning befalede practiske Prøve, og erholdt Laudabilis. För min Ansættelse i kongeligt Skoleembede har jeg underviist og privat dimitteret 25 Disciple, af hvilke 1 erholdt Laud. pr. cæt., 19 Laud. og 5 H. ill. til Ex. Artium. Fra Begyndelsen af Aaret 1821 til 1ste Oct. 1826 var jeg Lærer i Borgerdydsskolen paa Christianshavn, og læste der 3 Aar Latin i överste Classe som Vicarius for den nærværende Bestyrer af Skolen, Dr. Krarup, der da gjorde en videnskabelig Udenlandsreise. I disse Aar dimitterede jeg fra Skolen 17 Disciple. Fra 1822-1826 læste jeg tillige Græsk i överste Classe, og fra 1823 Latin i en af de lavere Classer. Den 16de Sept. 1826 blev jeg udnævnt til Overlærer ved Slagelse lærde Skole, og underviste der i Latin i næstöverste Classe og i Græsk i alle Classer. Den 6te Nov. 1830, (ikke den 15de, som ved en Trykfeil staaer i Skolens Program for 1831) blev jeg udnævnt til Rector for Randers lærde Skole, og tiltraadte dette Embede den 6te Decbr. s. A., men blev först den 9de Mai 1831 höitidelig indsat ved en latinsk Tale af Biskoppen i Aarhus Stift, Höiærværdige Hr. Paludan Möller. I Aaret 1831 kunde ingen dimitteres fra Randers Skole; i Aarene 1832 og 1833 har jeg dimitteret 6 Disciple, af hvilke 1 erholdt Laud. pr. cæt., de andre Laud. Mine Fag her i Skolen ere: Latin i överste Classe og Græsk i de to överste Classer; i de to förste Aar havde jeg tillige Græsk i 2den Klasse. I disse Fag have Dimittenderne faaet följende Characterer: for latinsk Stil 1 Laud. pr. cæt., 1 Laud. og 4 H. ill.; Latin 1 Laud. pr. cæt., 4 Laud., 1 H. ill.; Græsk 2 Laud. pr.

cæt. og 4 Laud. Skolens Freqvents er fra 1ste Octb. 1850 til 1ste Octb. 1853 steget fra 18 til 68.

Til at optræde som Forfatter, har jeg hidindtil savnet baade Tid og Kald; og har foruden disse tven-
de Hefter, der indeholde Bidrag til Randers Skoles Hi-
storie, Intet andet udgivet, end 3 Hefter, indeholden-
de Supplémenter til Schneiders græske Lexicon. Det
første Hefte udkom som Indbydelsesskrift til den of-
fentlige Examen i Slagelse lærde Skole for Aaret 1830
og udgjorde 76 Pagg. i 8vo; de to andre som Indby-
delsesskrifter til den offentlige Examen i Randers lær-
de Skole for Aarene 1831 og 1832, og udgjorde med
tilföiede Skoleefterretninger det første 80 Pagg., det
andet 64 Pagg., ogsaa i 8vo.

Conrectorer og Overlærere.

1) Niels Berg fød den 23de Decbr. 1749 var dimitteret fra Randers 1767 og tog 1777 theologisk Attestats med H. illaud. Derefter blev han 3die Lectie Hörer i Randers og Chordegne til St. Mortens Kirke; fra hvilket Embede han den 27de Juni 1781 blev forfremmet til Conrectoratet i Randers, hvilket Embede da første Gang oprettedes ved Randers Skole ved Kongeligt Reskript af ovenmeldte Dato. Den 19de Oct. 1786 blev han Præst for Vivild og Veilbye Menigheder i Sönderhald Herred, men vedblev at fungere noget længere som Conrector, indtil hans Eftermand beskikkedes, hvorfor han i Regnskabsprotocollen findes endnu 1788 at have oppebaaret Conrectoratets Indtægter. En Samtidig har givet ham det Vidnesbyrd, at han besad en god Character og var sin Post som Lærer voxen.

2) Ole Borch Söegaard var dimitteret 1779 fra Randers Skole med Laud. pr cæt., og tog 1784 theologisk Attestats med Laud. Stadfeldt beretter at han först var 3die Lectie Hörer i Randers; men som Adjunct Simony har bemærket, maa dette være en Feiltagelse, thi Sören Pedersen Bagge var 3die Lectie Hörer fra 1781 til 28de Juli 1793. Derimod succederede Söegaard Nicolai Schnurmann, der døde en Maaned efter Michelsdag 1784 som 1ste og 2den Lectie Hörer. Altsaa maa Söegaard være bleven ansat som

1ste og 2den Lectie Hörer i Slutningen af 1784, fra hvilket Embede han 1787 eller 1788 ved Niels Bergs Befordring til geistligt Embede, ascenderede til Conrectoratet. 1791 blev han befordret til Præst for Harritslev og Albek i Stövring Herred, hvor han döde den 31te Octbr. 1796. Han var af Naturen vel begavet, og besad grundige Kundskaber.

3) Mag. Laurits Severin Lund var Conrector fra 1791 til 1806, da han blev Rector.

4) Frederik Volkersen, föd 1777, tog den 25de Octb. 1804 theologisk Attestats med Laudabilis. Efter at have været nogen Tid Adjunct ved Metropolitan-skolen, blev han den 5te Sept. 1806 beskikket til Overlærer og Viceconrector ved Randers lærde Skole. Dette Embede beklædte han til 1ste Aug. 1812, da han befordredes til geistligt Embede, og döde 1817 som Præst i Nysted paa Laaland. Han underviste i Dansk i alle Classer undtagen i överste, samt i Mathematik, Religion og Calligraphi i alle Classer, det sidste som Timelærer. I Mathematiken underviste han efter Linderrups Læreböger, i Religionen efter Niemeyers Lærebog i överste Classe og efter Hermanns Lærebog i næstöverste. I nederste Classe (ved at combinere 2 Classer havde man kun 3 Religionsclasser) brugte han i de sidste 2 Aar Balles Lærebog og Herslebs mindre Bibelhistorie; för den Tid brugte han ingen Lærebog, men sögte ved Samtaler at vække Börnenes religiöse Fölelse, og at bibringe dem de nödvendige Kundskaber ved de saakaldte Forstandsövelser, som i sin Tid vare i Mode, og ved deres uheldige Navn maatte vække ganske forunderlige Forestillinger om Hensigten med hele den övrige Underviisning. Skolens Diuittender for Aarene 1807 - 1812 incl. erholdt i hans Fag följende Characterer: Religion 1 Ug., 5 Mg., 9 G. og 2 Tg.; Arithmetik 7 G., 6 Tg., 2 Mdl. og 2 Slet; Geometri 1 Ug., 3 Mg., 4 G., 4 Tg. og 5 Mdl.

5) Peder Daniel Wohlsen, föd i Vestindien 1780, tog den 3die Octb. 1805 theologisk Attestats med Laud. Efterat have været Alumnus af det pædagogiske Seminariums theologiske Classe, blev han först ansat som Adjunct ved Fredericia lærde Skole den 5te Sept. 1806, hvorfra han den 5te April 1808 i lige Egen- skab forflyttedes til Ribe Cathedralskole. I Marts 1818 ansattes han som Overlærer ved Randers lærde Skole. Hans Fag vare indtil 1830 incl. Latin i de 2 överste Classer og Dansk i de 3 överste; fra 1ste Decb. 1830 til Begyndelsen af 1833, da han blev kaldet til Præst for Kullerup og Revsvindinge i Fyen læste han Reli- gion först i de 2 överste, siden i alle Classer, samt La- tin i 3die Classe. Skolens Dimittender erholdt i den- ne Tid i hans Fag fölgende Characterer: Latin 3 Laud. pr. cæt., 25 Laud., 17 H. ill.; Latinsk Stil 9 Laud., 25 H. ill., 11 N. cont.; Dansk 2 Laud. pr. cæt., 17 Laud., 26 H. ill.; Religion 2 Laud. og 2 H. ill. Han har udgivet en metrisk Oversættelse af 2den Bog af Horatii Oder som Program til Skolens offentlige Examen 1819.

6) Christian Frederik Ingerslev, födt 1803, blev, efter at have nydt en omhyggelig og grundig Underviisning af sin Fader, Sognepræst i Gylling i Aarhus Stift, i October 1815 sat i Aarhus latinske Skole, hvorfra han 1820 dimitteredes, og til förste saa- velsom til anden Examen erholdt Characteren Laudabilis; den sidste Deel af anden Examen, den philoso- phiske, kunde han först i Foraaret 1822 fuldende, da en heftig Nervefeber holdt ham paa Sygeleiet i den sidste halve Deel af Sommeren 1821, og han derfor maatte tilbringe den paafölgende Vinter i sine Foræl- dres Huus, for at gjenvinde de tabte Sjels- og Legems- kræfter. Allerede tidligere havde Forkjerlighed for det philologiske Studium bestemt ham til at opoffre sig til Skolefaget, og med Hensyn derpaa havde han alle- rede i det förste Aar, han tilbragte ved Universitetet,

hört private Forelæsninger af afdöde Prof. Thorlacius. Men da hans Fader, der foruden ham havde opdraget og kraftigen understöttet 7 ældre Börn, ei længere var istand til at bestride saa betydelige Udgifter, maatte han i denne Henseende overlade Sönnen til sig selv, og denne, der, fremmed og uden alle Forbindelser i Kjöbenhavn, ei kunde nære noget grundet Haab om at kunne subsistere der, valgte at tage paa Landet som Huuslærer. Han blev da 1ste Mai 1822, efter Valg af Randers Skoles nuværende Rector (med hvem han da förste Gang traadte i Berörelse), antaget som Huuslærer i Ringsted hos nogle Familier, som i denne Hensigt havde forenet sig, og formaaet daværende Amtsprövst Mönster (senere död som Biskop i Aarhus) til at före Overopsynet med denne Indretning. Den uvan- te Anstrængelse, som denne Stilling medförte for ham, da han i en Alder af $18\frac{1}{2}$ Aar maatte begynde at infor- mere 7 Timer dagligen, og dermed forbinde omtrent ligesaa mange Timers eget Studium, virkede vel for en Tid skadeligen paa hans af Naturen stærke Hel- bred, men vænnede ham ogsaa tidligen til en Udhol- denhed, som hans Forhold siden næsten stedse have gjort ham nödvendig. Men Savnet af Böger og den deraf opstaaede Umulighed at fortsætte det philolo- giske Studium paa en planmæssig Maade, i Forening med den Tanke, derved at opfylde en elsket Faders Önske, bragte ham til den Beslutning, at ombytte for en Tid Philologien med Theologien, og först at under- kaste sig Examen i denne Videnskab. Han begyndte da i April 1823 at studere Theologie, opgav, for at vende tilbage til Universitetet, den 1ste Januar 1825 sin Plads som Huuslærer, der i mange Henseender hav- de været ham kjer, og fortsatte sine Studeringer i Kjöbenhavn: i Juli 1825 tog han Examen med Cha- racteren laudabilis. Fra den Tid af kunde han gan- ske opoffre sig til det dog aldrig ganske forladte phi- lologiske Studium, og i det Hele paa en mere tilfreds-

stillende Maade dele sin Tid mellem sin practiske Virksomhed som Skolemand, sine egne Studeringer og sin Interesse for Universitetets og Hovedstadens videnskabelige Liv: i denne Tid knyttede han ogsaa dels Bekjendtskab, dels fortroligt Venskab med Flere af Fædrelandets yngre udmærkede Videnskabsmænd, hvis Omgang skjænkede ham mangesidig riig Nydelse. I Efteraaret 1826 blev han Alumnus paa Ehlersens Collegium, og i Mai 1827 paa Borchs Collegium, hvor han forblev indtil sin Ansættelse som Adjunct. 1826 vandt han Medaillen for den af Universitetet udsatte Priisopgave i Historien (om de Underhandlinger, ved hvilke de Byzantinske Keisere, i Tidsrummet 1300 - 1453, stræbte at erholde Hjælp af de Latinske Christne imod Tyrkerne), og i Sept. 1829 tog han den philologiske Embedsexamen med *laudabilis*, og erholdt Aaret efter ved den befalede practiske *Pröve Characteren laudabilis unanimes consensu*. I April 1833 erhvervede han Magistergraden ved at forsvare en Afhandling om de Homeriske Digte (see nedenfor). Fra 1ste Mai 1826 indtil 1ste Decbr. 1828 underviste han i Borgerdydskolen paa Ckristianshavn, fra 1ste April 1828 til 1ste Januar 1832 i Borgerdydskolen i Kjöbenhavn, begge Steder i Latin og Græsk og for det Meste i de överste Classer. I November 1828 blev han ansat ved Metropolitanskolen som Vicarius for daværende Overlærer Kofod, og efter dennes Död blev han under 6te Juni 1829 udnævnt til Adjunct ved bemeldte Skole i Historie og Geographie; 16de Febr. 1833 blev han udnævnt til Overlærer ved Randers lærde Skole. Han underviser her i Latin i 3die Classe, Græsk i 2den Classe og Fransk i alle Classer. Dimittenderne for ifjor, med hvilke han i övrigt kun havde læst et Par Maaneder, erholdt begge *Laudabilis* i Fransk. De Skrifter, han har udgivet, ere efter Tidsfølgen: *Observationes in locos aliquot Ciceronis* (skrevet for *Stipendium Collegii Medicei*) 1828. — *Homeri*

Ilias in usum scholarum Vol. 1. 1830. — De editoribus Livii nondum satis codicum fidem sequentis (Skoleprogram). 1830. — De carminum Homericorum origine et historia et de discrepantiis Iliadis observationes (Magisterdisputats). 1833. — Homeri Ilias &c. Vol. 2, 1834. — Desuden har han i Aaret 1831 besörget en ny og noget forandret Udgave af R. Möllers Skoleudgave af Livius lib. I — V, og af Kofods Haandbog i Geographien; den Sidste er i det Væsentlige at ansee som en ny Bog.

Hörere og Adjuncter.

1) Niels Redersen. I en Jordskyldsbog i Skolens Archiv nævnes han som Hörer i Randers ved Aaret 1640.

2) Johannes Nicolaus Hornbeck, 1ste Lectie Hörer 1645, hvorfra han efter et Par Aars Forløb ascenderede til 2den Lectie Hörer, og døde som saadan.

3) Nicolaus Tychonius, 2den Lectie Hörer 1646, siden Præst i Norge.

4) Johannes Laurentii, 3die Lectie Hörer 1650. Disse 3 sidstnævnte Hörere nævnes saaledes i Chrstrup Sogns ældre Protocoil.

5) Peder Carstensen Seehuus, der 1682 blev Rector, var efter Thuras Beretning først bleven ansat som 3die Lectie Hörer 1676.

6) Sören Pind, 2den Lectie Hörer 1677.

7) Peder Mortensön, 3die Lectie Hörer 1686. Disse 2 sidstnævnte forekomme saaledes i Chrstrup Sogns ældre Protocoll.

8) Laurits Mortensön Lang, 3die Lectie Hörer omtrent 1695.

9) Rasmus Mortensön Lang, 2den Lectie Hörer omtrent 1695.

10) Söfren Michelsön Egh, 1ste Lectie Hörer og Kirkeledgn omtrent 1695. I en Specification over Skolens Læreres Indtægter, som findes i Stövring Herreds Provstebog og er forfattet mellem 1692 og 1700,

have disse 3 sidstnævnte underskrevet disse Angivelsers Rigtighed i de dem her tillagte Embedsqualiteter.

11) Niels Povelsen Bay, 3die Lectie Hörer 1741. I denne Qualitet har han 1741 underskrevet i Stipendiebogen.

12) Peder Sinberg, 1ste Lectie Hörer 1741, men næste Aar 3die Lectie Hörer. I disse Qualiteter har han ligeledes underskrevet i Stipendiebogen.

13) Frederik Hansen, 1ste Lectie Hörer 1742. Findes paa samme Maade i Stipendiebogen.

14) Rasmus Bang, 2den Lectie Hörer og Cantor fra 1741-1745 ifølge Stipendieprotocollen og Regnskabsprotocollen for disse Aar. Næmlig af Regnskabsprotocollen, der begynder med Aaret 1740, sees at indtil Aaret 1770 bestod Skolens Lærerpersonale foruden Rector af 3 Hörere, saaledes at 2den Lectie Hörer tillige var Cantor. Men 1770 bortfalder 3die Lectie Hörer, og hans Anpart af Degnepensionerne tillægges 2den Lectie Höreren foruden hvad denne havde som Cantor. Dette vedblev saaledes indtil 5te Juli 1776, da den daværende 2den Lectie Hörer blev kaldet til Præst. Der blev da ansat en særskilt Cantor, som ikke regnedes med til Hörerne; og fra 1776 til 1781 bestod hele Lærerpersonalet af Rector og den forrige 1ste Lectie Hörer, der nu, da 1ste Classe var nedlagt, kaldtes 2den Lectie Hörer; samt en Cantor, der nu blot var Syngelærer. Fra 1781 til Skolens Reform 1806 havde man igjen foruden Rector og Conrector 2 Hörere, af hvilke den överste kaldtes 3die Lectie Hörer, og den anden 1ste og 2den Lectie Hörer.

15) Arp Clausen Wibroe var 1ste Lectie Hörer 1743. Han var 1726 kommet som Discipel i Skolen, men naar og om han er bleven dimitteret, finder jeg ikke antegnet.

16) Andreas Rudolf Bay, dimitteret fra Sko-

len 1743, var 3die Lectie Hörer den 3die Marts 1744. Han døde som Hörer, uden at have taget Embedsexamen.

17) Peder Lytken var 2den Lectie Hörer og Cantor 1746. I Stipendieprotocollen har han allerede 1743 underskrevet som Syngelærer, da Rasmus Bang maaske har været svagelig og taget ham til Medhjælper. Men 1746 underskriver han som Cantor.

18) Lars Nielsen Brunow, Han var dimitteret fra Randers Skole 1746, og tog 1749 theologisk Attestats med Non cont. Derpaa var han Hörer i Randers i nogen Tid, indtil han den 15de Mai 1762 blev Præst i Chrstrup og Hornbek, hvorfra han den 7de Jan. 1764 blev forflyttet til Aarslev, hvor han døde den 24de Dec. 1782.

19) Frederik Pedersen Berg, Fader til Conrectoren Niels Berg. Han var Nordmand af Fødsel. Naar han blev Hörer veed jeg ikke, men den 2ode Juli 1746 afgik han fra Skolen og blev Capellan pro persona for daværende Sognepræst og Provst i Virring, Niels Brunow, med Løvte om at succedere ham i Embedet efter hans Død.

20) Niels Hee var i flere Aar Hörer ved Randers Skole, indtil han 1776 blev Præst i Støvring, hvor han blev i 20 Aar; derpaa forfløttedes han til Harritslev, hvor han døde 1801 af et apoplectisk Tilfælde.

21) Niels Berg var 3die Lectie Hörer fra 1776 til 1781, da han blev Conrector.

22) Sören Pedersen Bagge. Han var dimitteret fra Randers 1768 og tog 1780 theologisk Attestats med H. illaud. Efter N. Bergs Forfremmelse til Conrectoratet blev Bagge ansat som hans Eftermand. Den 28de Juli 1793 afgik han fra Skolen og blev Capellan i Skive, og siden Præst til Ousted og Taaning i Aarhus Stift. Han var i en saa yderlig Armod, at eet og samme Værelse hos ham blev brugt til Sovekammer, Barnestue og Læseværelse for Disciplene; det

var nemlig i ældre Tider sædvanligt at Disciplene om Vinteren læste hjemme hos Lærerne, og her i Randers var dette aldeles nödvendigt, da den gamle Skolebygning var uden Skorsteen, og, som en Samtidig har yttret sig om den, lignede mere en Hestestald end et Sæde for Muserne. Sandelig, vi som nu leve, vide kun lidt, hvad Lærere og Disciple i gamle Dage maatte gjennemgaae,

23) Nicolai Schuurmann var 1ste og 2den Lectie Hörer, samtidig med Bagge, og nævnes 1ste Gang i Protocollen den 18de Januar 1782. Han døde som Hörer en Maaned efter Michelsdag 1784.

24) Ole Borch Söegaard succederede Schuurmann som 1ste og 2den Lectie Hörer, fra hvilken Post han ved Enden af 1787 ascenderede til Conrectoratet.

25) Christen Christensen Rosendal succederede Söegaard som 1ste og 2den Lectie Hörer. Han var dimitteret fra Randers 1779, og tog 1785 theologisk Attestats med Non cont. Efterat have været Hörer 1 Aar, blev han befordret til geistligt Embede og døde som Præst ved Thiele.

26) Hans Nicolai Sommerfeldt succederede 1788 Rosendal som 1ste og 2den Lectie Hörer. Ved Bagges Bortgang 1793 ascenderede han til 3die Lectie Hörer og døde som saadan 1800. Han var fød 1768, blev dimitteret her fra Skolen 1785 med Laudabilis pr. cæt., og tog den 24de Jan. 1792 anden Gang theologisk Attestats med H. illaud. Den 20de Oct. 1791 havde han faaet N. cont.

27) Rasmus Heibrock var en kort Tid constitueret for Sommerfeldt, medens denne tog theologisk Attestats. Han var fød 1767, blev 1788 dimitteret her fra Skolen med Laud; tog 1802 theologisk Attestats med H. illaud., og døde 1827 som Præst i Norge.

28) Sören Wedege blev 1793 ved Sommerfeldts Otrykken ansat som 1ste og 2den Lectie Hörer. Han

var föd 1770, dimitteret fra Randers 1788 med Laud., tog den 10de Mai 1792 theologisk Attestats med Laud., og den 15de Oct. 1802 juridisk Attestats med H. illaud.; blev siden constitueret Politimester og Cancelliraad, og blev entlediget 1809. Han tjente her ved Skolen til Begyndelsen af Oct. 1796, da det af Cancelliet blev ham bevilget, at hans Plads som nederste Hörer ved Randers Skole maatte reserveres ham under 2 Aars Udenlandsreise. Men ved sin Tilbagekomst gjorde han ingen Brug af denne Bevilling.

29) Peder Holst var en kort Tid constitueret som 1ste og 2den Lectie Hörer istedetfor Wedege. Han var föd 1770, dimitteret fra Randers Skole 1790 med H. ill.; tog den 13de Juli 1795 theologisk Attestats med H. ill., og druknede kort efter sin Ansættelse her ved Skolen i en Slags Vildelse.

30) Georg Frederik Bröchner blev derpaa constitueret som 1ste og 2den Lectie Hörer. Han var föd 1770; tog den 18de Oct. 1796 theologisk Attestats med H. ill., blev herfra Skolen 1798 befordret til geistligt Embede, og døde 1828 som Præst for Taulov i Ribe Stift.

31) Christian Ludvig Sinding blev derpaa constitueret som 1ste og 2den Lectie Hörer istedet for Wedege. Han er föd 1777, blev 1794 dimitteret fra Randers med Laudabilis pr. cæt. og tog den 2den Nov. 1798 theologisk Attestats med Laud. Den 25de Mai 1801 approberede Biskop Jansen daværende Rector Estrups Forslag, at Sinding skulde ascendere til 3die Lectie Hörer. Ved Skolens Reform 1806 blev han den 5te Sept. ansat som Adjunct. Denne Post beklædte han indtil nogle faa Dage ind i Marts 1810 og er nu Præst til Bjerregrav i Viborg Stift. Hans Fag som Adjunct vare Græsk i næstøverste Classe, og Historie og Geographi i alle Classer. I Græsk brugte han som Læsebog Nissens Chrestomathi. Om han brugte Nissens eller Munthes Grammatik, veed jeg ikke, men formoder

det sidste, da Munthes Grammatik sædvanligt brugtes her i Skolen til 1820. Som Lærebog i Historien brugte han i 3die eller överste Classe Rahbeks europæiske Statshistorie, og Suhms Fædrenelandshistorie, i 2den Gallettis större Historie, stumdöm Kalls Lærebog, i 1ste Gallettis Udtog samt Munthes Levnetsbeskrivelser af mærkelige Mænd; i Geographien brugte han i 3die Classe Kjerulfs Lærebog, i 2den Sommerfeldts, i 1ste Platous. Dimittenderne i hans Tid erholdt for Historie 8 Mg., 6 G. og 3 Tg., for Geographi 1 Ug., 7 Mg., 6 G. og 3 Tg.

32) Johan Christian Simony blev den 25de Mai 1801 antaget til 1ste og 2den Lectie Hörer, og ved Skolens Reform den 5te Sept. 1806 ansat som Adjunct. Han er föd 1776, blev 1794 dimitteret fra Randers med Laud., tog den 13de Mai 1801 theologisk Attestats med H. ill., og er endnu Adjunct ved Randers Skole, hvor han siden Skolens Reform har læst Latin i de to nederste Classer. Nogle Gange har han her læst Plinii Breve, sædvanligviis Bröders latinske Læsebog, Eutropius, Justinus, Cornelius og Phædrus. Da han ikke har havt Fag i överste Classe, kan Resultatet af hans Virksomhed ikke angives synligt ved Dimittendernes Characterer, men saavel Forfatteren af disse Linier, som de talrige Disciple, han har underviist, erkjende med Taknemmelighed den sjeldne og ufortrödne Iver, hvormed han bestandigt har opfyldt sine Embedspligter, og de ikke mindre Fortjenester, som han har af Skolens Moralitet.

33) Andreas Johannes Boisen blev udnævnt til Adjunct i Randers ved Skolens Reform 1806 den 5te Sept. Han var föd 1783, tog den 20de Juli 1815 theologisk Attestats med Laud., ved hvilken Leilighed nærværende Director ved Soröe Academi, H. F. I. Estrup i nogle Maaneder var constitueret her ved Skolen i Boisens Sted. Ved Slutningen af 1817 afgik Boisen her

fra Skolen, og blev Subrector ved Domskolens i Slesvig, hvorfra han siden blev befordret til Præst i det Slesvigske. Hans Fag her i Skolen vare Latin og Tydsk i de to överste Classer; tillige læste han indtil April 1813 Græsk i 2den Classe, hvor han brugte Gedikes Læsebog og Munthes Grammatik. I Tydsk fulgte han först Thilemanns, siden Reislers Grammatik. I Latin læste han de sædvanlige Skoleautorer, deriblandt ikke sjældent Qvinctilians Instit. orat. og Taciti Agricola. Dimittendernes Characterer i hans Fag for Aarene 1807-1817 incl vare följende: Latin 1 Ug, 22 Mg., 25 G. og 2 Tg.; latinsk Stil 8 Mg., 17 G., 19 Tg. og 6 Mdl.; Tydsk 2 Ug., 15 Mg., 13 G., 11 Tg. og 2 Mdl. Som Program til Reformationsfesten 1817 har han udgivet et lidet Skrift de Ludis Sæcularibus.

34) Steen Steensen Blicher blev i Begyndelsen af Marts 1810 constitueret istedetfor Sinding, og under 14de April s. A. fast ansat. 1811 sögte han sin Afsked og erholdt den ved Skoleaarets Udgang. Han er föd 1782, blev 1799 dimitteret fra Randers med Laud. pr. cæt.; tog den 21de April 1809 theologisk Attestats med Laud., og er nu Præst i Spentrup og bekjendt som Forfatter i det æsthetiske Fag. Som Lærer ved Skolen læste han de samme Fag som hans Formand Sinding, og brugte de samme Lærebøger som denne. Dimittenderne i hans Tid erholdt for Historie 1 Ug., 1 Mg. 4 G. og 1 Tg.; for Geographi 1 Ug., 2 Mg., 2 G. og 2 Tg.

35) Termann Öllegaard Krag. Ved Blichers Afgang constitueredes under 15de October Andreas Gottlieb Rudelbach, som for Tiden er sachsisk Superintendent; men da han betænkte sig, constitueredes fornævnte Krag under 2den Növb., og fungerede fra 15de Novb. 1811 til 1ste Aug. 1812. Hans Fag vare de samme som Blichers. Dimittenderne for 1812 fik i Historie 1 G. og 2 Tg., i Geographi 3 Tg.

36) Henrik Christian Aschanius blev constitueret den 6te Marts 1813, og i Sept. 1814 ansat som fast Adjunct, i hvilket Embede han forblev til 1ste Juli 1818. Han er fød 1788, blev dimitteret fra Randers Skole 1805, tog den 25de April 1811 theologisk Attestats med Laudabilis, og er nu Præst i Veilbye i Fyen. Hans Fag vare Historie og Geographi i alle Classer, og Dansk i överste Classe, hvilket sidste Fag Pastor Poul Berner læste for ham fra 1ste Januar 1814 til 1ste Januar 1816. I Dansk erholdt Dimittenderne for 1815 og 1816 5 Mg. og 4 G.; i de Aar, da Aschanius selv læste dette Fag, 2 Ug., 9 Mg. og 1 Laud., 3 G. I Historie og Geographi brugte han Kofoeds Lærebøger. Dimittenderne for 1813—1818 erholdt i Historie 2 Ug., 8 Mg., 7 G. og 1 H. ill., 5 Tg. og 1 Mdl.; i Geographi 2 Ug., 6 Mg., 8 G. og 1 H. ill., 6 Tg. og 1 Mdl.

37) Jacob Samuelson Hertel constitueredes den 6te Marts 1813 og blev i Sept. 1814 ansat som fast Adjunct. I Oct. 1816 blev han i lige Egenskab forflötet til Aarhus. Han er fød 1791, tog den 17de April 1812 theologisk Attestats med Laud. egr., og er nu Sognepræst til Thisted og Thilsted, samt Provst for Hundborg og Hillerslöv Herred. Hans Fag som Lærer ved Skolen vare Dansk og Græsk i de to mellemste Classer og Religion i alle Classer. I dette Fag brugte han Hermanns, Balles og Herslebs Lærebøger. Dimittenderne for 1813-1816 incl. erholdt for Religion 2 Ug., 4 Mg., 12 G. og 3 Tg.

38) Laurits Esbernsen Dahl ansattes den 8de Octb. 1816 istedetfor Hertel og vedblev at fungere til 1ste Juli 1820, da han blev ansat i geistligt Embede. Han er fød 1791, blev 1810 dimitteret fra Randers Skole, tog den 10de Juli 1816 theologisk Attestats med Laud. og er nu Præst i Glenstrup i Aarhus Stift. Han læste Religion i alle Classer og Græsk i de to mel-

lemste; desuden Dansk i næstøverste Classe indtil 1ste April 1818 og Tydsk i øverste Classe fra 1ste Januar 1818. I Religionen brugte han først Niemeyers, Hermanns og Balles Lærebøger, siden Krog Meiers Lærebog i de to øverste Classer og Holsts Ledetraad i de to nederste. I Græsk brugte han Munthes Grammatik, og som Læsebog først Nissens Chrestomathi i 3die Classe og Gedikes Læsebog i 2den Classe, men fra 1ste Octb. 1818 læste han Iliaden og Herodot i 3die Classe. Skolens Dimittender i Aarene 1818-1820 incl. erholdt 4 Laud. og 3 H. ill. for Tydsk; i Aarene 1817-1820 incl. 6 Laud., 1 H. ill. og 1 G., 1 Tg. for Religion.

39) Niels Ussing, dimitteret fra Ribe Skole 1813, blev den 5te Sept. 1818 constitueret istedetfor Aschanius og i Juli Maaned 1820 fast ansat som Adjunct. Hans Fag vare Historie og Geographi i alle Classer og Tydsk i 3die Classe. Den 27de Sept. 1823 fik han tillige for Timebetaling Underviisningen i Geometri, og den 24de Decb. 1825 ligeledes for Timebetaling Underviisningen i Arithmetik. Tillige læste han fra 1ste December 1830 — 1ste October 1831 Tydsk i 2den Classe, i hvilket Fag Underviisningen forhen ikke begyndte förend i 3die Classe; samt som Timelærer Dansk i 2den Classe. Den 1ste Oct. 1831 frasagde han sig sine Functioner som Timelærer, og blev tillige paa Grund af svageligt Helbred fritaget for Underviisningen i Tydsk i 2den og 3die Classe; men vedblev endnu indtil 1ste Oct. 1832 at læse Historie og Geographi i alle Classer. Fra 1ste Octb. 1832 har han underviist i Calligraphi i alle Classer samt Dansk i nederste Classe. Han brugte i Mathematiken Björns Lærebøger, i Historien Kalls Haandbog, i Geographien Rises Haandbog; i Tydsk först Reislers Grammatik men fra 1ste Decb. 1830 Hjorts. Dimittenderne for Aarene 1819-1832 incl. erholdt i Historie 3 Laud. pr. cæt., 21 Laud., 19 H. ill. og 5 N. cont.; i Geo-

graphi 7 Laud. pr. cæt, 19 Laud., 19 H. ill. og 5 N. cont.; i Geometri for Aarene 1824 - 1830 incl. 1 Laud. pr. cæt., 6 Laud., 14 H. ill., 9 N. cont., og 1 besvarede ikke den skriftlige Opgave; i Arithmetik for Aarene 1826 - 1830 incl. 8 Laud., 9 H. ill. og 8 N. cont.

40) Christian Peter Christensen blev ved Dahls Afgang ansat i Juli Qvartal 1820 og fungerede til 1ste Januar 1826, da han blev befordret til geistligt Embede. Han er fød 1796, blev 1813 dimitteret fra Randers med Mg., tog den 25de April 1817 theol. Attestats med Laud. og er nu Præst i Sjelle i Aarhus Stift. Hans Fag vare Religion i alle Classer, Græsk i 2den og 3die Classe, samt Tydsk i överste Classe. Desuden underviste han som Timelærer i Arithmetik fra 27de Septb. 1823 til sin Bortgang fra Skolen. Hertil brugte han Björns Lærebog; i Religionen underviste han efter Krog Meiers, Balles og Herslebs Lærebøger; om han i Græsk har fulgt Munthes eller Nissens Grammatik finder jeg ikke angivet. Dimittenderne for Aarene 1821 - 1825 incl. erholdt for Tydsk 7 Laud. og 6 H. ill.; for Religion 1 Laud. pr. cæt., 5 Laud. og 9 H. ill.; for Arithmetik i Aaret 1824 (thi 1825 dimitteredes ingen,) 1 Laud., 3 H. ill. og 1 N. cont.

41) Peder Daniel Kruse blev constitueret ved Christensens Afgang, og kort derefter ansat som fast Adjunct. Han er fød 1803, dimitteret fra Randers Skole 1820 med Laud. og tog den 19de Juli 1825 theologisk Attestats med Laud. I Begyndelsen af Aaret 1833 blev han kaldet til Præst paa Öland i Aalborg Stift, og fungerede her indtil 1ste April 1833. Indtil 1ste Decb. 1830 vare hans Fag følgende: Religion i alle Classer, Græsk i de to mellemste, Fransk i 2den Classe og Tydsk i överste. I disse Fag underviste han efter Reislers tydske, Meidingers franske og Nissens græske Grammatik; i Religion efter de samme Lærebøger, som hans Formand havde brugt. Fra 1ste Dec.

1830 vare hans Fag följande: Hebraisk i de to överste Classer efter Lindbergs Grammatik; Fransk i alle Classer efter Deichmanns Grammatik; Tydsk först i överste, siden i alle Classer efter Hjorts Grammatik; Dansk först i de to, siden i de tre överste Classer, og indtil 1ste Oct. 1831 Religion i de to nederste Classer. Dimittenderne for Aarene 1826-1830 incl. erholdt i hans Fag följande Characterer: Religion 4 Laud., 18 H. ill. og 3 N. cont.; Tydsk 1 Laud. pr. cæt., 17 Laud. og 7 H. ill. Dimittenderne for 1832 (thi 1831 dimitteredes ingen) i Hebraisk 2 Laud. pr. cæt. og 2 Laud., i Fransk 2 Laud. pr. cæt. og 2 Laud., i Dansk 4 Laud., og i Tydsk 1 Laud. pr. cæt., 1 Laud. og 2 H. ill.

42) Frederik Amandus Wagner, föd 1807, privat dimitteret 1826 med Laud., blev den 29de Sept. 1832 constitueret som Lærer ved Skolen. Hans Fag ere Historie og Geographi i alle Classer, samt Tydsk i de tre överste Classer. Skolens Dimittender for 1833 have begge faaet Laud. i alle hans Fag.

43) Jörgen Victor Bloch blev den 25de Mai 1833 constitueret til Lærer ved Kruses Afgang. Han er föd den 25de Sept. 1812, blev dimitteret 1829 fra Borgerdydsskolen paa Christianshavn med Laud., og tog 17de Januar 1833 theologisk Attestats med Laud. Hans Fag ere Tydsk i nederste Classe, Dansk i de tre överste, Hebraisk i de to överste og Religion i alle Classer. Skolens Dimittender for 1833, med hvilke han iövrigt kun havde læst 2 Maaneder, erholdt begge Laud. for Dansk og Hebraisk, og H. ill. for Religion,

T i m e l æ r e r e.

Som Timelærere have fungeret følgende: Borris som Lærer i Tegning fra 1ste Oct. 1806 til 1ste Oct. 1831; Dietz, bekendt i sin Tid ved en mærkelig Proces, som Lærer i Calligraphi fra 1ste Oct. 1806 til 1ste Jan. 1808; Student Hans Thygesen som Lærer i Calligraphi i alle Classer og Regning i 1ste Classe fra 1ste Jan. 1808 til 1ste Oct. 1809; Student Johan Glob Milling i Regning i 1ste Classe fra 1ste Oct. 1809 til 1ste Mai 1812; Viceconrector Volkersen fra 1ste Oct. 1809 til 1ste Mai 1812 i Calligraphi; Christen Möller i Calligraphi i alle Classer og Dansk og Regning i nederste Classe fra 26de Mai 1812 til 1ste Oct. 1832. Fremdeles blev efter Volkersens Bortgang den mathematiske Underviisning fra 21de Nov. 1812 til 1ste Oct. 1823 givet for Timebetaling af en afskediget Officeer ved Navn Frohn. Skolens Dimittender i disse Aar erholdt for Arithmetik 2 Ug., 5 Mg. og 7 Laud., 8 G. og 6 H. ill., 7 Tg. og 2 N. cont. samt 1 Mdl; for Geometri 3 Ug. og 1 Laud. pr. cæt., 8 Mg. og 4 Laud., 5 G. og 9 H. ill., 3 Tg. og 1 N. cont., samt 4 Mdl. Hvorledes derpaa den mathematiske Underviisning fra den 1ste Oct. 1823 til den 1ste Oct. 1831 blev besørget mod Timebetaling af Adjuncterne Christensen og Ussing er forhen forklaret. Den 1ste Oct. 1831 antoges Premierlieutenant af Artilleriet Balthasar Bernt Peter v. Klubien til Lærer i Mathematik i de tre överste Classer, og den 1ste Oct.

1832 fik han tillige den nederste Classe Dimittenderne for 1832 og 1833 have i Geometri erholdt 1 Laud. pr. cæt., 4 Laud. og 1 H. ill ; i Arithmetik 1 Laud. pr. cæt., 3 Laud. og 2 H. ill. Endelig er i Begyndelsen af April 1831 Premierlieutenant v. Würtzen ved Randers Dragoner antaget til Lærer i Gymnastik, og den 12te Oct. 1833 Musicus Simonsen til Lærer i Vocalmusik.

Skoleefterretninger

for

indeværende Skoleaar.

Om Lærerne, Frequenten, Dimittenderne, samt Lære- og Læsebøger.

Lærerpersonalet har ingen Forandring fundet Sted, undtagen at Musicus Simonsen, som ovenfor er meldt, er bleven antaget til Lærer i Vocalmusik; heller ikke i Fagfordelingen eller Læsetabellen, undtagen at nogle af de calligraphiske Timer ere bortfaldne. Disciplenes Antal var ved foregaaende Hovedexamen 54, fordeelte i 4 Classer. Til Universitetet dimitteredes tven-
de den 1ste Oct. 1833. 21 Disciple bleve optagne, deels i den egentlige Skole, deels i Forberedelsesclassen, og 10 udgik i Aarets Løb, deels af Mangel paa Lyst og Evner, deels paa Grund af Forældrenes Bortflötning. Den samtlige Frequent er altsaa for Tiden 63. Af Skolens Dimittender for 1832 og 1833 erholdt Lars Tönnes Frederik Ravn ved Examen artium Characteren Laud. pr. cæt.; de andre, nemlig: Meier Marcus Meier, Morten Mortensen Hassing, Christian Valdemar Selmer, Hans Frederik Poulsen og Hans Muus Fog alle Laud. Ved indeværende Skoleaars Udgang ventes følgende dimitterede: Otto Marsvin Laurberg, Gottfred Caspersen, Hans Philip Plesner og Balthasar Christopher Böggild. Med Lære- og Læsebøger er ingen Forandring foretaget, undtagen at Behrmans tyske Læsebog er lagt til Side, og at man allerede i 3die

Classe har begyndt paa Riises større tydske Læsebog; saa og at Platous Geographi igjen er brugt i nederste Classe. I överste Classe er ved den franske Underviisning foruden Borrings Etudes indfört samme Forfatters franske Stilebog, der bruges saaledes, at Disciplelene mundtligt oversætte paa Fransk et Pensum deraf, som er dem i Forveien opgivet. Paa samme Maade bruges ved Underviisningen i den latinske Stil, foruden 3 Opgaver ugentligt at udarbeide hjemme skriftligt, Olsens Stilebog i överste Classe og Borgens ditto i 3die Classe, paa hvert Sted 3 Timer ugentligt. I 2den Classe udarbeides alle de latinske Stile paa Skolen under Lærereis Opsyn; i 3die Classe skeer det samme eengang om Ugen, og i överste Classe eengang om Maaneden. I de ældre Sprog ere i indeværende Skoleaar læste fölgende Skrifter:

I 4de Cl. de 2 förste Böger af Horatses Oder, de 3 förste Böger af Æneiden, 2den og 3die Bog af Ciceros Disput. Tusc., Talen for Sext. Roscius Amerinus, 1ode og 21de Bog af Livius, Herodots 8de Bog, Odysseens 3die og 4de Bog, de 2 förste Böger af Xenophons Memorab. Socratis; Genesis. Desuden have de ældre Disciple repeteret de Pensa, som i det foregaaende Skoleaar vare gennemgaaede.

I 3die Cl. Ciceros Tale for Sext. Roscius Amerinus og for det maniliske Lovforslag; 3die og 4de Bog af Odysseen.

I 2den Cl. Cornelius; Langes græske Læsebog.

I 1ste Cl. Bröders latinske Læsebog og de 6 förste Böger af Eutropius. Den latinske og græske Grammatik gennemgaaes endog i överste Classe.

Om Stipendierne.

Den almindelige Stipendiefond er bleven foröget derved, at Oplagspengene for en Discipel, som udgik uden at dimitteres, til Belöb 47 Rbd. 24 Sk. Repräsentativer, som efter Directionens Resolution af 10de Aug. 1833 skulle anvendes til Fremväxt af den almindelige Stipendiefonds Capitalformue, ere ifölge Directionens Resolution af 5te Oct. 1833 indsatte i Randers Byes Sparekasse, for at forblive der indestaaende saalænge, indtil de ved oplagte Renter ere opvoxede til en saastor Sum, at en Kongelig Obligation derfor kan kjøbes.

De særegne Stipendiers Fond er i indeværende Aar bleven foröget ved en Gave af en 1ste Prioritets Obligation paa 600 Rbdlr. Sölv, skjenket af Director ved Soröe Academi, Dr. Hector Frederik Jansen Estrup, Ridder af Dannebrog. Dette Legats Bestemmelse vil sees af den under 24de Mai d. A. allernaadigst confirmerede Fundats, saaledes lydende:

Kjendes og för Alle vitterliggjör jeg Underskrævne, Hans Morten Flemmer, Rector ved Randers lærde Skole, at saasom Herr Dr. Philosophiæ Hector Frederik Jansen Estrup, Director ved Soröe Academie, Ridder af Dannebrog, har skjænket til Randers lærde Skole en Obligation paa 600, skriver Sexhundrede Rigsbankdaler Sölv, og i tvende Skrivelser af 12te og 23de November 1833 har tilkjendegivet, paa hvilke Vilkaar og til hvilket Brug han vil have skjænket fornævnte Capital, men derhos har overladt det til mig at erhverve Allerhöieste Confirmation paa disse Bestemmelser; saa funderes og stiftes herved paa Giverens Vegne og i Overeensstemmelse med de af ham foreskrævne Betingelser, fornævnte Legat paa den Maade og de Vilkaar, som herefter findes fastsatte; Alt i Forventning af Hs. Majestæt Kongens Allernaadigste Stadfæstelse.

- 1) Randers lærde Skoles Rector bestyrer og uddeler Legatet og skylder ingen Regnskab for sin Bestyrelse, undtagen den Kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler, til hvilken han om Samme gjör aarlig Indberetning.

- 2) Den til Legatet skjenkede Capital bestaaer i en paa 600, skriver Sexhundrede Rigsbankdaler Sölv lydende og til Skolen lovlig transporteret Panteobligation med 1ste Prioritet i Gaarden No. 562 paa Vestergrave her i Byen. Men skulde Legatets Bestyrer finde det nödvendigt efter Omstændighederne at omsætte Capitalen og gjøre den paa anden Maade frugtbringende, da er han ansvarlig for at den stedse anbringes mod betryggende Sikkerhed, og i intet Tilfælde mod en ringere, end den som efter Lovgivningen fordres for Umyndiges Midler.
- 3) Capitalen selv maa aldrig angribes, ei heller skulle Renterne uddeles, förend Capitalen enten ved heldige Omsætninger, eftersom Omstændighederne maatte tillade det, eller ved oplagte Renter er opvoxet til den Sum 750, skriver Syvhundrede og Halvtredsindstyve Rigsbankdaler Sölv.
- 4) Randers lærde Skole er pligtig at drage Omsorg for, at det Marmormonument, som Fundator har ladet anbringe i Choret af St. Mortens Kirke i Randers til Erindring om sin afdöde Fader, Magister Peder Estrup, forhen Rector ved Skolen, holdes recnt afpuddet og i god Stand.
- 5) Det, som, efter Fradrag af hvad hertil maatte medgaae, bliver tilovers af de aarlige Renter, bliver som Understöttelse at tildele trængende Enker efter Rectorer ved Randers lærde Skole, naar Mændene ere döde i Embedet, eller formedelst Alderdom og Svaghed fra samme entledigede; saalænge ingen trængende Rectorenke gives, blive Legatrenterne efter foranförte Afdrag at anvende til Forögelse af Skolens Bibliothek ved Indkjøb af gode og nyttige Böger. Udbetalingen skeer strax, efterat Renten i 11te Juni Termin er indkommen.
- 6) Skulde det Tilfælde indtræffe, at der, efter at Skolebibliotheket i den sidstforløbne 11te Juni Termin har appchaaret Legatet, inden dets næstpaafölgende Udbetaling fandtes tvende til dets Nydelse qualificerede Enker, da skal det efter Bestyrerens bedste Skjönne tildeles den meest trængende af disse, eller efter Omstændighederne deles mellem dem begge. Naar den ene af tvende Enker, mellem hvilke Legatet er deelt, op-

hörer at nyde det, falder hendes Anpart til den anden; og kan i den Legatportion, som engang er tillagt eller tilfalden en Enke, saalænge hun lever, ingen anden Enke, som senere maatte tilkomme eller findes trængende, deelagtiggjøres.

- 7) Da Giveren ved at stifte dette Legat til Randers lærde Skole, hvorfra han selv er dimitteret, har ønsket at hans Families Navn maatte blive i god Erindring ved en Skole, hvis Rector hans afdøde Fader, Magister Peder Estrup, var i 15 for ham og Skolen lykkelige Aar, skal Legatet bestandigt kaldes og benævnes det Estrupske Legat.
- 8) Skulde nogensinde Randers lærde Skole nedlægges, eller ophøre at være en fuldstændig lærd Skole, da skal Capitalen med sit fulde daværende Beløb tilfalde Randers By, og anvendes til det Brug, som Sognepræsten ved St. Mortens Kirke og Byens Magistrat maatte finde bedst og tjenligst. Disse administrere da og i Fælledsskab Legatet efter denne Fundatses Bestemmelser, for saavidt de da kunne være anvendelige.

Til Bekræftelse under min Haand og Embedssegl.

Randers den 30te Jan. 1834.

H. M. Flemmer,
Rector Scholæ Randrus.
(L. S.)

Hertil ansøger jeg det for rigtigt at tilføie følgende Forklaring angaaende hvilke Disciple der i min Embedstid have nydt Stipendier eller Beneficium af fri Underviisning eller Underviisning for lavere Betaling.

For Skoleaaret 1ste Oct. 1830 — 1ste Oct. 1831 blev ifølge Forslag af min Formand Prof. Lund mellemste Stipendium paa 35 Rbdr. Sølv bevilget L. T. F. Ravn, M. M. Meier, M. Mortensen Hassing og Chr. V. Selmer; laveste Stipendium paa 20 Rbdr. Sølv O. Friis, Chr.

Evaldsen og W. Blauenfeldt, og fri Underviisning A. R. Jensen og L. M. Qvitzau. Det bemærkes herved een gang for alle, at Stipendier medføre tillige Beneficium af fri Underviisning. Tillige blev efter Forslag af Skolens nærværende Rector de overskydende Renter af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 8, til Beløb 24 Rbdr. 1 Mk. 7 Sk. Sölv, leverede L. T. F. Ravn og Chr. W. Selmer til lige Deling; St. Mortens Kirkes Stipendium for 1831 paa 20 Rbdr. Sölv bevilget Chr. V. Selmer; samt efter fuldendt Hovedexamen, af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 11, 25 Rbd. 3 Mk. 11 Sk. Sölv uddeelte som Flittighedsbelønninger til L. T. F. Ravn, M. M. Meier, M. Mortensen Hassing, Chr. V. Selmer, B. Chr. Böggild, C. D. Lorenz, Th. N. Wesenberg, Chr. Evaldsen og L. Wulff, der alle havde erholdt i det Mindste Mg. til Hovedcharacter ved Skolens offentlige Examen i Sept. 1831.

For Skoleaaret 1ste Oct. 1831 — 1ste Oct. 1832 blev mellemste Stipendium bevilget de samme Disciple som foregaaende Aar, og laveste Stipendium til O. Friis, N. A. Amitzbüll, P. Chr. Sinding, Chr. Evaldsen og W. Blauenfeldt; fri Underviisning til L. M. Qvitzau, E. J. L. Wohnsen, B. Chr. Böggild, L. Wulff og L. Wohnsen. De overskydende Renter af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 8, samt St. Mortens Kirkes Stipendium for 1832 bleve uddeelte paa samme Maade, som foregaaende Aar; det Fosieske Legat for 1831 paa 2 Rbdr. 6 Sk. Repræs. og for 1832 paa 4 Rbdr. 12 Sk. Repræs. og 90 Sk. Sölv blev bevilget Chr. V. Selmer; to Portioner af det Lassenske Legat for 1831 og 1832, hver paa 42 Rbdr. 2 Mk. 5 Sk. Sölv til M. Mortensen Hassing og Chr. V. Selmer; to Portioner af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 10, hver paa 55 Rbdr. 1 Sk. Sölv tilligemed paaløbende Renter 2 Rbd. 6 Sk. Sölv, til L. T. F. Ravn og C. V. Selmer; og endelig bleve Böger, indkjøbte for det Brochske Legat efter Fundatsens §. 11, uddeelte som Flittigheds-

belønninger til efterfølgende Disciple, der ved Hovedexamen 1832 havde erholdt i det Mindste Mg. til Hovedcharacter: H. F. Poulsen, G. Caspersen, O. M. Laurberg, Th. N. Wesenberg, W. Chr. Plesner, H. Ph. Plesner, Chr. Evaldsen, C. D. Lorenz, W. Blauenfeldt, J. H. Th. Sabroe, G. Preyfsz, I. Chr. Ferslev, C. R. M. Amitzböll og I. I. Holm.

For Skoleaaret 1. Oct. 1832 — 1. Oct. 1833 blev mellemste Stipendium bevilget O. Friis, N. A. Amitzböll og Chr. Evaldsen; laveste Stipendium B. Chr. Bøggild, P. Chr. Sinding, O. M. Laurberg, H. P. Plesner, W. Blauenfeldt og I. Chr. Ferslev; fri Underviisning L. M. Qvitzau, E. I. L. Wohnsen, I. H. Th. Sabroe, L. Wulf, E. D. Kyhnel, C. P. N. Lambrecht, I. L. V. Dahl, C. R. M. Amitzböll, L. Wohnsen, E. Flemmer, P. D. Wohnsen, C. I. Wohnsen og I. E. Nygaard; Underviisning for lavere Betaling R. M. Jensen. St. Mortens Kirkes Stipendium og de overskydende Renter af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 8 bleve givne til L. M. Qvitzau; to Portioner for 1831 og 1832 af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 9, hver paa 47 Rbdr. 1 Sk. Sölv, til Studenterne M. Mortensen Hassing og Chr. V. Selmer, som 1ste Oct. 1832 vare blevne dimitterede her fra Skolen; og endelig bleve af de Brochske Legater, efter Fundatsens §. 11, 25 Rbdr. 3 Mk. 11 Sk. Sölv uddeelte som Flittighedsbelønninger til følgende Disciple, der ved Hovedexamen i Sept. 1833 havde erholdt i det Mindste Mg. til Hovedcharacter: G. Caspersen, O. M. Laurberg, Th. N. Wesenberg, C. Levinsen, Chr. V. Aarup; Chr. Güttsche, I. Chr. Ferslev, A. M. Kyhnel, C. M. Schow og I. H. Bjerring.

For Skoleaaret 1ste Octbr. 1833 — 1ste Oct. 1834 er mellemste Stipendium bevilget O. M. Laurberg, H. P. Plesner og N. A. Amitzböll; laveste Stipendium B. Chr. Bøggild, C. Levinsen, P. Chr. Sinding, W. Blauenfeldt, J. Chr. Ferslev og A. Kyhnel; fri Under-

viisning som ordinaire Gratister Chr. Evaldsen, L. M. Qvitzau, H. J. Hörning, P. B. Blicher, G. Preysz, C. V. Aarup, Chr. Götzsche, R. H. Hall, C. M. Schow, J. H. Bjerring og J. E. Nygaard; fri Underviisning som extraordinaire Gratister H. R. G. J. Stabell og E. Flemmer; Underviisning for lavere Betaling F. E. Ramus, St. Mortens Kirkes Stipendium og de overskydende Renter af de Brochske Legater efter Fundatsens §. 8 ere givne til N. A. Amitzböll. Fremdeles er bestemt at de eventuelle Dimittender ved deres Dimission skulde erholde følgende Stipendier: O. M. Laurberg og H. P. Plesner hver en Portion af de Brochske Legater paa 55 Rbd. 1 Sk. Sölv tilligemed paaløbende Renter; og B. Chr. Böggild en Portion af de Brochske Legater paa 47 Rbd. 1 Sk. Sölv, samt 2 Portioner af det Fosieske Legat, tilsammen 10 Rbd. 2 Mk. 6 $\frac{2}{3}$ Sk. Sölv. Af det Lassenske Legat paa 42 Rbd. 2 Mk. 5 Sk. Sölv, som uddeles af Biskoppen over Sjællands Stift, ere 2 Portioner at uddele; men hvilke af Dimittenderne der skulde erholde disse, bestemmes først efter Examen artium.

Af disse Disciple og Dimittender, som saaledes have nydt forskjellige Beneficia af Skolen, er ingensinde nogen bragt i Forslag til Directionen eller vedkommende Autoriteter, som ikke efter samtlige Læreres paa Embedsvegne afgivne Erklæring var bleven anset for at fortjene dette Beneficium ved gode Anlæg, sædelig Opførsel og Flid. Nogle, som saaledes vare blevne bevilgede et eller andet Beneficium, have i det følgende Aar ikke erhvervet sig saa gunstig en Dom af Skolens Lærere; men disse ere da uden Undtagelse blevne forbigangne i det næste Aars Stipendieforslag, og have mistet det dem engang bevilgede Beneficium, som de vilde have beholdt, dersom de havde vedblevet at fortjene det. I Stipendieforslaget, som indgik den 1ste Oct. 1833 bleve saaledes ikke mindre end 8 Disciple forbigangne, men disse vare ved samtlige Læreres Dom tilkjendte Characteren Mdl. eller

Tg. for Flid; og et Par af dem havde ogsaa paadraget sig Dadel for deres Opførsel.

Om Skolebygningen, Inventariet og Bibliotheket.

Beløbet af Udgifterne ved den ifjor Sommer foretagne Hovedreparation paa Læseværelserne var 576 Rbd. 4 Sk. Repr., hvilken Sum med Directionens Samtykke er udredet af Skolekassen. En Kakkelovn blev sat i et Qvistværelse for Kirkens Regning. Til den gymnastiske Underviisning er bekostet en Voltigeerhest og 24 Huggekaarder; nyt Inventarium er anskaffet til 1ste Classe, og 25 af de store Weilandske Kort kjøbte, Alt for Skolekassens Regning. Bibliotheket er i de to sidste Aar, dels ved Indkjøb for dets aarlige Indtægt af 30 Rbd. Sölv, dels ved Gaver af Directionen og Private, dels ved tilsendte Leiligheds-skrifter, blevet forøget med følgende Værker:

Madvig de loc. aliquot Cic. or. Verr. dissertatio critica, Havn. 1832 — 33. 4.

Idem de emend. oratt. Cic. pro Sestio et in Vatin. Havn. 1833 — 1834. 4.

Idem de emend. oratt. Cic. de Prov. Cons. et pro L. Balbo. Havn. 1834. 4.

Meisling, metrisk Oversættelse af 1ste og 2den Bog af Lucretius, Kjöbenh. 1832. 8.

Orellii Collectio Inscriptionum Latin. II voll. 8. Turici 1828.

Ingerslev de carminum Hom. orig. et hist. Havn. 1835. 8.

Corpus Scriptt. Hist. Byzant. anspiciis Niebuhrii, Bonnæ 1832 — 1834, 8. VII voll.

- Etymologicum Magnum, ed. Sylburgius. Ed nova, Lips. 1816. 4.
- Etymologicum Græcæ Lingvæ Gudianum, ed. Sturtzius. Lips. 1818. 4.
- Etymologicum Orionis Thebani, ed. Sturtzius, Lips. 1820, 4.
- Zonaræ Lexicon, ed. Tittmannus, II voll. 4. Lips. 1808.
- Photii Lexicon, ed. Hermannus, cum Schleusneri Libello animadv. II voll. 4. Lips. 1808 — 1810.
- Photii Bibliotheca, ed. Bekkerus, II voll. 4. Berol. 1824 — 1825.
- Corpus Inscriptionum Græcc. ed. Boeckhius, Berol. 1828 — 1833. IV fascicc. Fol.
- Henrici Stephani Thesaurus Lingv. Græc. ed. Hase. Parisiis 1831 — 1833, IV fascicc. Fol.
- Flemmer, auctar. Lex. Græc. Partic. IIItia. Havn. 1832. 8.
- Clenardi Gr. Lingvæ Institutiones, Francof. 1601. 8.
- Martini Crusii Grammatica Græca, Viteb. 1582, 8.
- Bloch, om den græske Accentuation. Kjöbenh. 1832. 4.
- Bloch, Prøve af en græsk Gramm. Kjöbenh. 1833. 8.
- Pauli Methodologie für den gesammten Cursus d. öfent. Unterr. in d. lat. Sprache und Litteratur. Tübingen 1785 — 1799, 3 Th. 8.
- Blochs Elementarbog i det lat. Sprog, Kjöbh. 1832, 8.
- Thortsens Metrik, 1ste Deel, Kjöbenh. 1833, 8.
- Wilster om Hexametret, Kjöbenh. 1833, 4.
- Boiesen de Harmonica scientia Græcorum. Pars prior. Havn. 1832, 8.
- Rask de pleno Systemate Sibilantium, Havn. 1832, 4.
- O. Worms samlede Skrifter, 1ste Hefte. Kjöbenhavn 1834, 8.
- Banier, La Mythologie, VIII voll. 8 à Paris 1748.
- Gesenii Lexicon Manuale Hebr. et Chald. Lips. 1835, 8.
- Hohlenberg, Fragmentum Libri nominum Hebr. Havn. 1833. 4.
- Kolthoff, Apocalypsis Joanni Apostolo vindicata, Havn. 1834. 8.
- Zeuthen, de notione modestiæ, Havn. 1833, 8.
- Sibbern, om Poesie og Kunst, 1ste Deel, Kjöbenh. 1834, 8.

- Suhr, enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen. Kjöbenh. 1833, 8.
- Brot af Placidus Drapu, utgefíd af Sveinb. Egilssyni. Videyar Klaustri, 1833, 8.
- Fornmanna Sögur, 7—9de Bind. Kjöbh. 1832—34. 8.
- Oldnordiske Sagaer, 6—8de Bind. Kjöbenh. 1832—1834. 8.
- P. E. Müller, Symb. ad Hist. Conciliorum e Saxone Gramm. Havn. 1834, 4.
- Walter Scott, Skotlands Historie, overs. af Wiimh, Kjöbenh. 1833—1834. 3 Dele. 8.
- Arnholz, Gustav Adolfs Deeltagelse i Trediveaarskrigen. Helsingöer 1834.
- Sleidani Commentarii de statu religionis, et reip. Carolo V regnante. Argentinae, 1572, Fol.
- C. F. Engelstoft, Historia pop. Jud. biblica. Havn. 1832, 8.
- J. Möllers Mnemosyne, 4 Dele, 8. Kjöbh. 1830—1833.
- C. Paludan Möller, om Harald Blaatands Lovgivning. Odense 1832, 4.
- Hammerich de Remberto, Havn. 1834, 4.
- Qvistgaard, Efterretninger om Slagelse By og Skole, 2det Hefte, Slagelse 1832, 8.
- Flemmer, Efterretninger om Randers Skole, 1ste Hefte, Randers 1833, 8.
- Thorup, Efterretninger om Ribe Skole, 7de Hefte, Ribe 1832, 8.
- Fibiger, Program til Colding Skoles Hovedexamen 1832.
- Nykjöbing Skoles Program til Hovedexamen 1833.
- Schows Europa med tilhørende Kort, Kjöbenh. 1832, 8.
- Neckelmann, Randers Beskrivelse, 2 Hefter, 8. Randers 1833.
- Thorup, Efierretninger om Byen Ribe, 1 Hefte, 8. Ribe 1833.
- Gunlaugsen, de delineatione Islandiæ, 1854, 8.
- Bendz, de Anastomosi Jacobsonii, Havn. 1833, 4.
- Uldall, de dentitione infantili, Havn. 1833, 8.
- Idem de effectibus Jodii, Havn. 1833, 8.
- Ballin, de Cholera Asiatica, Havn. 1832, 8.
- Levy, de balneis Russicis, Havn. 1852, 8.
- Idem, de Sympodia, Havn. 1833, 8.
- Sommer, de signis mortem hominis indicantibus, Havn. 1833, 8.

- Hornbeck de sangvine, Havn. 1832, 8.
 Stein, de thalamo et origine nervi optici, Havn. 1834, 4.
 Fallesen, de natura caloris, Havn. 1833, 4.
 Bredsdorff, Haandbog ved botaniske Excursioner, Kjöbenhavn 1834, 4.
 Beck, Afbildning af naturhistoriske Gjenstande, Kjöbenhavn 1833, 4.
 Brandes, Forelæsninger over Naturlæren, evers. af Ursin, 1ste Hefte, Kjöbenh. 1834.
 Ramus, de Functionum formis, Havn. 1832, 4.
 Pedersen, geometrisk Tegneskole, Kjöbenh. 1834, Fol. 2 Hefter.
 Molbechs danske Ordbog, 2 Dele, 8; Kjöbenh. 1833.
 Molbechs blandede Smaaskrifter, 1ste Deel. Kjöbenhavn 1834. 8.
 Berg, Oversættelse af Gjæstevennen af Grillparzer, Kjöbenh. 1833, 8.
 Bredsdorff, Blandinger fra Sorøe, 3 — 5te Deel.
 Jens Möller, Tidsskrift for Kirke og Theol. 3 Bind, 8. Kjöbenh. 1832 — 1833.
 Selmer, academiske Tidender, 5 Hefter, Kjöbenhavn 1833 — 1834, 8.
 Maanedsskrift for Litteratur, Aargangene for 1832 og 1833.
-

Den 15de Juni d. A. behagede det hans Majestæt vor allernaadigste Konge under Sit Ophold her at inspicere Randers lærde Skole. Allerhöistsamme blev modtaget med en Velkomsttale af Skolens Rector og en af Disciplene firstemmigt afsungen Sang. Efterat have ladet Disciplenes Fremgang prøve i Latin, Mathematik, Historie, Religion og Gymnastik, samt besøgt Bibliotheket og Archivet, forlod hans Majestæt efter omtrent en Times Ophold Skolen under Yttringer af særdeles Tilfredshed.

Den offentlige Examen

i

Randers lærde Skole

for Aaret 1854

foretages i følgende Orden.

Mandagen den 15de Sept.

Kl. 8—12. De 3 öfverste Classer	Kl. 3—6. Samtlige Classer
latinsk Stiil.	dansk Stiil.

Tirsdagen den 16de Sept.

1ste Værelse.	2det Værelse.
Kl. 8—12. } IV Cl. Latin.	Kl. 8—12. IV Cl. Religion.
— 3—4. }	— 3—6. II Cl. Mathematik
— 4—6. I Cl. Tydsk.	og Tydsk.

Onsdagen den 17de Sept.

Kl. 8—12. IV Cl. Græsk.	Kl. 8—10½. III Cl. Religion.
— 3—6. IV Cl. Hebraisk.	— 10½—12. I Cl. Dansk.
	— 3—6. IV Cl. Fransk.

Torsdagen den 18de Sept.

Kl. 8—12. IV Cl. Historie.	Kl. 8—12. } IV Cl. Mathem.
— 3—5. IV Cl. Geographi.	— 3—5. }
— 5—7. IV Cl. Tydsk.	— 5—6. II Cl. Fransk.

Fredagen den 19de Sept.

Kl. 8—12. III Cl. Latin.	Kl. 8—12. II Cl. Religion, Hi-
— 3—6. I Cl. Latin.	storie og Geogr.
	— 3—6. III Cl. Hebraisk og
	Tydsk.

Löverdagen den 20de Sept.

Kl. 8—12. III Cl. Græsk.	Kl. 8—12. I Cl. Historie og
— 3—6. II Cl. Latin og	Geographi.
Græsk.	— 3—6. I Cl. Mathematik.

Mandagen den 22de Sept.

Kl. 8—12. III Cl. Historie og	Kl. 8—12. III Cl. Mathem.
Geographi.	— 3—5. I Cl. Religion.
— 3—5. III Cl. Fransk.	

Kl. 5—6 samtlige Classer Gymnastik.

N. B. Naar samme Classe er ansat til Examination i samme Tid paa to forskjellige Steder i to forskjellige Fag, bliver Classen deelt i to Afdelinger, der examineres alternando.

Tirsdagen den 23de Sept. og følgende Dage prøves de nyanmeldte Disciple. Derefter holdes Censuren. Tirsdagen den 30te Septb. Kl. 10 foretages Translocationen, og Onsdagen den 1ste Oct. til sædvanlig Tid tager Underviisningen igjen sin Begyndelse.

Disciplenes Fædre og Værger, samt Videnskabernes og Skolens Velyndere indbydes herved ærbødigt til at overvære Examinationen og Translocationen, og saa ofte deres Leilighed maatte tillade det, at lædre og opmuntre Skolen med deres Nærværelse.

Randers den 1ste Sept. 1834.

H. M. Flemmer.

Berigtigelse til Pag. 56.

Af de 4 Disciple, som der ere anførte som Skolens Dimittender for i Aar, har den ene, Balthasar Christopher Bøggild, siden selv ønsket at forblive eet Aar endnu i Skolen, for at opnaae større Modenhed.
